ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Потрібні інтелігентні професіонали

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Учора в Києві, в залі Національної опери, відбувся Інтелектуальний форум України. Ініціатори зібрання — Фонд інтелектуальної співпраці «Україна—XXI століття» (голова ради фонду народний депутат Богдан Губський), Національна академія наук та Спілка ректорів вищих навчальних закладів. Серед співорганізаторів (їх близько тридцяти) — галузеві академії наук, творчі спілки та громадські організації.

Мета форуму — створити постійнодіючу раду для напрацювання рекомендацій, що служили б базою відповідних державних програм і законопроектів.

На цій темі, зокрема, зупинився у своїй доповіді на форумі Голова Верховної Ради України Володимир Литвин.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Невчасно, зате... рентабельно

У Щорсі під час проведення Днів «Голосу України» дізнаюся про неприємну новину: суботній номер нашої газети доставлено аж у понеділок.

— І не тільки ваше видання отримали із запізненням, — не приховує обурення заступник голови Щорської райдержадміністрації з гуманітарних питань Степан Пушкар. — Так само запізнилися районна газета, яка друкується в Чернігові, інші обласні та всеукраїнські видання. Після реорганізації у поштовому відомстві, скорочення 1 лютого цього року райвузла зв'язку, на жаль, плюсів не додалося. Пошта практично постійно доставляється із запізненням.

На знімку: листоноша Людмила Секач: «Сьогодні стільки усього треба везти, що без санок не обійтися!».

(Закінчення на 4-й стор.).

Передостанній крок

Робоча група з розгляду заявки України про вступ до Світової Організації Торгівлі ухвалила рішення про перехід до підготовки підсумкового протоколу про приєднання України до СОТ. Як повідомили в управлінні зв'язків з громадськістю Мінекономіки та з питань євроінтеграції, це «передостанній крок у багатосторонніх переговорах зі вступу до цієї організації». Міністр економіки Валерій Хорошковський прокоментував цю подію так: «Рішення робочої групи свідчить, що ті кроки, які ми робимо зараз, викликають довіру наших партнерів».

Я ВАМ ПИШУ...

Столиця мовчить

Скільки себе пам'ятаю, радіо завжди працювало справно. Принаймні, загальнонаціональні канали лунали в містах та селах на повну силу, і такого, щоб зовсім зникав сигнал, ще не було. Але починаючи з середини вересня минулого року ми позбавлені можливості слухати радіо. Закордонні станції радіоприймач ловить чудово, а столиця мовчить. Ще до дев'ятої ранку щось чутно, а після — мертва тиша.

Можливо, проблеми в радіоефірі розпочалися через вересневу хвилю антипрезидентських мітингів, що прокотилася державою? Може, хтось боїться, що до периферії долине якась «небезпечна» інформація?

Юлія П.

Літки Броварського району Київської області.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Власність визначає владу

Вечірнє засідання 26 лютого

Парламентські слухання на тему «Наслідки і перспективи приватизації в Україні» відкрив Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він, зокрема, сказав, що приватизація стала достатньо потужним локомотивом економічних реформ у державі, наголосив на важливості контролюючої функції за ходом приватизації з боку Верховної Ради. А також зазначив, що парламент значно запізнився з цим у часі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Море треба поділити?

27—28 лютого в Києві проходить чергове засідання українсько-російської підкомісії з прикордонного співробітництва, під час якого сторони продовжили діалог про делімітацію і статус внутрішніх вод Азовського моря і Керченської протоки. Переговори проходять у непростих умовах, з деяких питань (зокрема, про необхідність проводити кордон у морі, що визнане внутрішніми водами двох держав) сторони дотримуються різних поглядів.

Два дні у Дніпропетровській області

Президент України Леонід Кучма прибув учора з дводенною робочою поїздкою у Дніпропетровську область. Як передає «Інтерфакс-Україна», у програмі першого дня — відвідання виробничого об'єднання «Павлоградський хімічний завод», державної холдингової компанії «Павлоградвугілля», Павлоградського механічного заводу державного підприємства «ВО «Південний машинобудівний завод імені Макарова». Крім того, в четвер на Дніпропетровщині перебував посол США в Україні Карлос Паскуаль. Він разом із Леонідом Кучмою відвідав Павлоградський хімічний завод, де переробляють тверде ракетне паливо. Поїздка посла відбувається в рамках здійснення програми колективного зниження загрози. К. Паскуаля цікавили склад ступенів балістичних ракет, а також пілотна установка з гідророзмиву твердого ракетного палива, створена за фінансування США та з використанням американських технологій.

Нацбанк України проводить перевірки банків, щодо яких є підозра у незаконному вивезенні капіталу за кордон

Потрібні інтелігентні професіонали

(Початок на 1-й стор.).

Він нагадав про загрози, під тиском яких вимивається інтелект нації: маргіналізація основних цінностей, глобальна інтервенція антикультури, дегуманізація суспільства (цитата: «Живемо в обезлюдненний період...»). Усе це — прямі загрози не лише інтелектуально-гуманітарній сфері — втративши інтелектуальну еліту, Україна ризикує втратити будь-яку конкурентоспроможність на світовому ринку.

Суспільству потрібні інтелігентні професіонали в усіх галузях, наголосив В. Литвин, а далі зауважив: «Поки що присутність інтелектуалів у державних органах влади не можна назвати широкою...» У Верховній Раді є розуміння цих проблем, про що свідчать відповідні законопроекти. Але річ не в самих законопроектах, а в драматичному нестикуванні «розуміння» і реальних дій. В. Литвин назвав це історичним парадоксом: стосунки між державою та інтелектом непрості й драматичні завжди, а тим більше в тоталітарних державах, де від інтелектуалів вимагають не живої думки, а лінійного одновимірного мислення. І не варто втішатися, що демократичні держави позбуваються такого підходу автоматично, лиш тому, що вони демократичні. Тут потрібна постійна й наполеглива робота, усвідомлена спільність зусиль влади та інтелектуалів.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Опозиція шикує колони

У запланованому на 2 березня з'їзді депутатів усіх рівнів від опозиції, окрім Соцпартії, Компартії та БЮТу, також візьмуть участь представники «Нашої України». Таке рішення, підписане Віктором Ющенком, надійшло в середу до регіональних відділень партій, що входять до блоку. Крім того, за словами народного депутата Тараса Стецьківа, «Наша Україна» братиме участь в акціях опозиції 9 березня. Щоправда, форму цієї участі поки що не визначено. Натомість інші три опозиційні політичні сили вже затвердили порядок проведення акцій 9 березня: прихильники СПУ збиратимуться на майдані Незалежності, КПУ — біля станції метро «Арсенальна», БЮТ — на Софійській площі. О 12-й годині на Європейській площі буде сформовано спільну колону для руху до пам'ятника Шевченку, де о 13-й годині відбудеться мітинг. Планується, що під час мітингу буде оприлюднено Декларацію єдності опозиційних сил.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Януковичу пропонують партію

Донецька організація Партії регіонів України має намір запропонувати Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу пост голови партії, заявив заступник голови Партії регіонів Володимир Рибак.

За його словами, в партії триває серйозна дискусія «з питання лідера», і результати цих дебатів стануть відомі після політвиконкому наступного тижня. В. Рибак зазначив, що кандидатуру В. Януковича підтримують також керівники інших обласних організацій. «Я не хочу казати про те, що нинішній голова зробив щось погане для партії, але я озвучую пропозиції, які надходять із міст», — підкреслив заступник голови.

Нині Партію регіонів очолює Володимир Семиноженко, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань «Фінанси і банківська діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести 2 квітня 2003 року з 15 години у залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання «Фінанси і банківська діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку».

2. Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності здійснити необхідні заходи щодо організації проведення парламентських слухань з вищезазначеного питання із залученням представників відповідних органів державної влади України, Національного банку України, державних і комерційних банків України та членів представництв іноземних банків в Україні.

3. Кабінету Міністрів України визначити доповідача на парламентських слуханнях.

4. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України внести пропозиції і здійснити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 531-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 11, ст. 51) такі зміни:

1) у частині третій статті 3:

а) у другому реченні абзацу першого слова «органами служби безпеки або внутрішніх справ» замінити словами «відповідно органами служби безпеки, органами внутрішніх справ чи органами та установами виконання покарань»;

б) доповнити абзацом третім такого змісту:

«Забезпечення безпеки осіб, які перебувають в установах кримінально-виконавчої системи, здійснюється органами і установами виконання покарань»;

2) у частині першій статті 19 слово та цифру «статті 8» замінити словом і цифрами «статтях 8, 11, 15, 16»;

3) у частині першій статті 28 слова «Міністерство внутрішніх справ України і Служба безпеки України» замінити словами «Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України чи Державний департамент України з питань виконання покарань».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
6 лютого 2003 року.
№ 523-IV.

Власність визначає владу

Вечірнє засідання 26 лютого

(Початок на 1-й стор.).

З основною доповіддю виступила голова Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації Валентина Семенюк. Вона сказала, що процес приватизації від початку був складний і суперечливий. Зокрема, всупереч прийнятим рішенням вона розпочалася не з малих, а з великих підприємств і за принципом: прибуткові підприємства — у приватну власність, збиткові — залишити державі.

Негативними наслідками приватизації В. Семенюк вважає розпорошеність державної власності серед дрібних акціонерів; всевладне й безкарне розпорядження управлінцями активами підприємств, часто для особистого збагачення; відсутність відповідальності за розвал виробництва; втрата працівниками основних соціальних гарантій і прав, насамперед — права на працю. Результатом обвальної приватизації стала поява у державі більш як 19 мільйонів акціонерів, більшість з яких — формальні.

Основні ризики для економічної безпеки пов'язані із втратою з боку держави керованості базовими галузями промисловості та об'єктами, що мають стратегічне значення.

Але чи не найгіршим В. Семенюк вважає те, що стратегічно важливі об'єкти зосереджуються у руках представників однієї країни — Росії, яка вже найближчим часом за допомогою економічних важелів зможе диктувати Україні свою політичну волю.

Доповідач зосередила увагу на тому, що приватизація стратегічно важливих об'єктів іноземними інвесторами здійснюється за демпінговими цінами. Один із прикладів — продаж Миколаївського глиноземного заводу, внаслідок чого Україна втратила найбільше в Європі виробництво сировини для алюмінієвої промисловості. Те саме можна сказати і про приватизацію підприємств нафтопереробної галузі, яка практично цілком перейшла у власність Росії.

Величезними збитками для держави обернулися створення і діяльність акціонерних та холдингових компаній. Оскільки в умовах відсутності законодавчого забезпечення управління державним майном передача їм державного майна на мільярди гривень фактично означає зміну форми власності з державної на колективну. Щоб унеможливити подальше розкрадання державної власності, В. Семенюк пропонує створити таку систему управління, за якої кожне міністерство або інший орган управління цілком відповідатиме за діяльність галузі та ефективне використання державної власності. Треба рішуче відійти від хибного принципу: прибуткові об'єкти — на приватизацію, а збиткові залишати у державній або комунальній власності, припинити згубну практику продажу державного майна начебто задля наповнення державного бюджету, наголосила В. Семенюк.

Голова Комітету ВР з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Станіслав Гуренко у співдоповіді підтримав необхідність законодавчого розв'язання проблем.

Стосовно визначальної мети приватизації — підвищення ефективності виробництва та врахування життєвих інтересів широких верств населення, то вона, на його думку, виявилася провальною і в економічному, і ще більше в соціальному вимірі. Бо приватизацію як рушійну силу реформування економіки від початку було поставлено не на ті рейки, тож «локомотив» не туди покотив.

грн. навряд чи можуть задовольнити наше суспільство.

Категоричну незгоду з оптимістичними заявами голови ФДМ висловив голова Рахункової палати Валентин Симоненко. І на доказ навів низку фактів. Так, майже 86 відсотків підприємств працюють збитково. Рентабельність промисловості знизилась у десятки разів. Стагнація економіки досягла межі, за якою — деіндустріалізація країни, котра досі входила до десятки найбільш економічно розвинених держав світу.

В. Симоненко наголосив: найгірше те, що в Україні сьогодні владу визначає власність, а не навпаки. Стало фактом, що держава втратила дійовий контроль над своєю власністю. Вона не контролює діяльності

Голова Фонду державного майна Олександр Бондар визнав, що у суспільстві приватизація сприймається неоднозначно. Як і те, що ефективного власника не створено. Однак, попри все, приватизація справила і певний позитивний вплив. Зокрема, створено багатоукладну економіку. За словами О. Бондаря, чимало досі збиткових підприємств працюють стабільно, там знизився поріг соціальної напруженості. У приватизацію повірили не тільки свої, а й іноземні інвестори з великими фінансовими можливостями. Вони готові, за його словами, вкладати кошти в нашу економіку, однак на заваді нерідко стає заборона на роздержавлення деяких галузей. О. Бондар бачить вихід у знятті заборонних заходів. Хоча отримані за весь період приватизації 6,5 млрд.

іноземних учасників приватизації в Україні і зазнає величезних збитків.

Зі співдоповідями виступили також державний секретар Міноборони Олександр Олійник, голова судової палати у господарських справах Верховного Суду Іван Шацький, заступник голови Державної податкової адміністрації Григорій Опеенко. Вони зосередили увагу переважно на правових аспектах приватизації, наявних порушеннях та можливих механізмах їх усунення.

Під час обговорення виступили народні депутати, бізнесмени, представники майже всіх регіонів країни. Верховна Рада розгляне постанову про рекомендації учасників слухань.

Іван ДМИТРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Психічна атака «мобільників»

АКТУАЛЬНО

*Психічною атакою на українських споживачів та законодавців назвав інформацію про ймовірне підвищення вчетверо плати за вихідні дзвінки зі стаціонарних на мобільні телефони народний депутат України, один із авторів законопроекту про скасування плати за вхідні дзвінки **Борис БЕСПАЛИЙ** (фракція «Наша Україна»).*

Коментуючи в інтерв'ю журналістам висловлювання голови Антимонопольного комітету Олексія Костусєва з приводу того, що в разі підписання Президентом закону про скасування плати за вхідні дзвінки оператори мобільного зв'язку цілком законно можуть підвищити ціни, Б. Беспалий зазначив: «Антимонопольному комітету не варто було б усуватися від контролю за цінами в цій галузі». Депутат наголосив, що «по-перше, ця галузь є високомонополізованою, а по-друге, всі оператори мобільного зв'язку користуються як вторинною мережею «Укртелекому», а саме тому Антимонопольний комітет повинен відстежувати всі етапи ціноутворення в цій сфері, а Кабмін може застосовувати тут тарифне регулювання».

На думку Б. Беспалого, нині можуть мати місце два типи порушень: необґрунтоване завищення цін з боку «Укртелекому» і різні тарифи стосовно різних операторів. Тому «завдання Антимонопольного комітету — стежити за обгрунтованістю цін відповідно до рівня рентабельності».

«Якщо оператори, які працюють в Україні, не здатні забезпечити в Україні дешевий якісний зв'язок, то є всі підстави для Держкомзв'язку і Кабміну оголосити тендер та запросити компанії, що здатні це зробити, —вважає народний депутат. — У нашій державі ціни і так зависокі, і якщо ця тенденція триватиме, тоді просто треба ставити питання про залучення в Україну інших операторів мобільного зв'язку».

ЗАКОНоДАВець

На «темних конячках» банкір не виїде

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законів України з питань запобігання використанню банків та інших фінансових установ з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що низку законів України приведено у відповідність із Законом «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», а також передбачено нові заходи з недопущення використання банків та інших фінансових установ з метою легалізації таких доходів.

Віднині для запобігання легалізації «брудних» доходів банки зобов'язані розробляти, впроваджувати та постійно поновлювати правила внутрішнього фінансового моніторингу та програми його здійснення.

Щоб забезпечити ідентифікацію клієнта, банкам та іншим фінансовим установам (кредитним спілкам, ломбардам, довірчим товариствам, страховим компаніям тощо) заборонено:

— по-перше, відкривати та вести анонімні (номерні) рахунки (такі рахунки мають бути закриті банками протягом одного місяця з дня набрання чинності цього закону);

— по-друге, вступати в договірні відносини з анонімними особами та з клієнтами (юридичними чи фізичними особами) у разі, коли виникає сумнів стосовно того, що особа виступає не від власного імені.

Ці установи зобов'язано ідентифікувати відповідно до законодавства:

1) клієнтів, що відкривають у них рахунки та укладають договори про надання фінансових послуг;

2) клієнтів, які здійснюють операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

3) клієнтів банків, які здійснюють операції з готівкою без відкриття рахунку на суму, що перевищує еквівалент 50 000 грн.;

4) осіб, уповноважених діяти від імені таких клієнтів. Законом встановлено, що відкриття рахунку та надання фінансових послуг можливе лише після ідентифікації клієнта.

У цьому зв'язку фінансові установи наділено досить широкими правами, а їх клієнтів — відповідними обов'язками. Так, **банк або інша фінансова установа має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати, документи та передбачені законодавством відомості, необхідні для з'ясування його особи, а у певних випадках — для з'ясування суті діяльності та фінансового стану.**

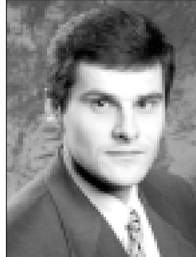
У разі ненадання клієнтом необхідних документів та передбачених законодавством відомостей або умисного подання неправдивих відомостей про себе фінансова установа відмовляє клієнту в його обслуговуванні (відкритті рахунку, наданні фінансових послуг).

Для ідентифікації клієнта—юридичної особи (фірми, організації тощо) фінансова установа має ідентифікувати фізичних осіб, які є власниками цієї юридичної особи, мають прямий або опосередкований вплив на неї та отримують економічну вигоду від її діяльності. У разі, якщо юридична особа є господарським товариством, фінансова установа має ідентифікувати фізичних осіб, які мають істотну участь у цій юридичній особі.

Для ідентифікації клієнта як фізичної особи, а також для вжиття заходів з метою підтвердження його особи, фінансова установа має право витребувати інформацію про нього в органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи зі збору відповідної інформації про цю особу, зокрема і можливого виявлення фінансових операцій сумнівного характеру. Така ідентифікація не обов'язкова під час здійснення кожної операції, якщо клієнт був раніше ідентифікований відповідно до законодавства.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що новим законом змінено підстави здійснення обов'язкового фінансового моніторингу фінансових операцій з огляду на розмір операваної суми. Так, якщо ухваленим 28 листопада 2002 року Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» передбачалося здійснення моніторингу фінансової операції в разі, якщо ця сума при безготівкових розрахунках дорівнює чи перевищує 300 тис. грн. (іноземна валюта — в еквіваленті 300 тис. грн.), а при розрахунках готівкою дорівнює чи перевищує 100 тис. грн. (в іноземній валюті еквівалентна 100 тис. грн.), то **за новим законом моніторингу підлягає фінансова операція на суму, що дорівнює чи перевищує 80 тис. грн. (в іноземній валюті еквівалентна 80 тис. грн.).**

ДЛЯ ДОВІДКИ: закон ухвалено парламентом 6 лютого 2003 р. Він набирає чинності водночас із набранням чинності Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом». З повним текстом цього закону можна ознайомитися в «Голосі України» за 11 лютого 2003 р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

У КОМІТЕТАХ ВР

На роботу, а не в рабство

Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та праці рекомендував парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України, внесений Кабінетом Міністрів.

Як **повідомляє Інформуправління ВР**, законопроектом пропоновано привести у відповідність до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» п'ятдесят чинних законодавчих актів.

Зокрема, щоб діяльність, пов'язану з посередництвом у працевлаштуванні на роботу за кордоном, проводити на підставі ліцензії. У разі провадження зазначеної діяльності без ліцензії до суб'єктів господарювання застосовуватимуться санкції у вигляді штрафів у розмірах, встановлених законодавством. Комітет також підтримує упорядкування законодавчих актів, що регулюють сферу ліцензування господарської діяльності, яке дасть змогу скасувати низку суперечностей і правових колізій у цій сфері. Комітет зазначив, що в разі прийняття законопроекту державний бюджет може одержати додаткові грошові надходження.

ФОТОФАКТ

Підприємці, що мають бізнес на прининковій площі ринку «Троєщина», пікетують Київську міськраду. Вони просять депутатів Київради не відводити територію, на якій вони працюють уже шість років, під тимчасову автостоянку.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

САМОВРЯДУВАННЯ

П'ять тисяч на округ

Міська рада Кам'янця-Подільського надала з бюджету кожному депутату по п'ять тисяч гривень на комунальні потреби виборчих округів. Деякі обранці передали кошти уповноваженим міського голови в мікрорайонах. Тому що, на їхню думку, ті краще знають, як витратити гроші.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Лахви не буде

Експеримент з безкоштовного перевезення в маршрутних таксі Києва пільгових категорій населення завершено. Півроку 30 відсотків місць у мікроавтобусах надавалися всім пільговикам. Однак це не дало сподіваного результату: компенсацій з бюджетних коштів не надходило. Отож перевізники не мали змоги оновлювати рухомий склад, виплачувати водіям належну зарплатню тощо.

Як **повідомили в Головному управлінні транспорту** Київської міської державної адміністрації, нині в столичних маршрутках безплатно возитимуть: ветеранів війни (учасників бойових дій, учасників та інвалідів війни), а також осіб, які супроводжують інваліда війни I групи, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною або тих, на кого поширюється Закон «Про статус ветерана війни...»; постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи I категорії; інвалідів I—II груп; дітей-інвалідів з дитинства до 16 років, дітей до 7 років без надання окремого місця. До вирішення питання бюджетної компенсації збитки відшкодовуватимуть самі перевізники. І, як і раніше, в один рейс братимуть одного-двох пільговиків.

Надія ГОРБАТЮК.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ

Тінь Третього

Часом наукові книжки нагадують детектив, і не тому, що там хитро закручено інтригу, річ в іншому. Ось книга І. Луценка, І. Братуся «Тарас Шевченко та Осетія», щойно видана «Либіддю».

Здається, такого (дружба народів — дружба літератур) нині не пишуть, і це вже інтрига. А далі бачиш, що назва книги умовна, майже як «Ленін і діти», й автори це знають, але ведуть саме цю паралель: наш Кобзар і Хетагуров, кобзар Осетії. Все збігається: важке дитинство, Академія художеств, думи про народ, нещаслива любов. Ця «схожість» оманлива, бо Тарас і Коста не сучасники. Але паралель спокушає. І от думаєш: що аби справді Шевченко жив у Пітері в часи Хетагурова, в кінці XIX століття, коли (цитую) «в Росії визрівав грунт для дії прогресивних сил»! Які то «сили» — зрозуміло. Й над двома героями встає тінь Третього, в книзі не названого, але очевидного: він теж ніби осетин, теж — важке дитинство, вірші й дума про народ. Здрастуйте, тов. Сталін, я — Шевченко! Думка не випадкова: один із авторів, І. Луценко, досліджував дружбу літератур ще за життя Великого Друга літераторів. Звідтоді й до Осетії любов. Знак її — ця книга. Вона читається, як інтелектуальний детектив, як пригоди літературознавчої думки в нашому, й досі перекособоченому, світі. І, попри очевидну застарілість методології, по-доброму заздриш авторам, котрі зуміли цю любов зберегти.

Віктор МИКАЛ.

НОВИНИ

Невчасно, зате... рентабельно

РЕПОРТАЖ

(Початок на 1-й стор.).

Заступник начальника Корюківського вузла поштового зв'язку Людмила Воронова всі негаразди списала на ожеледицю.

А ось листоноші прояснили ситуацію детальніше.

— Напишіть у «Голосі України» про цю нікому не потрібну реорганізацію, — обступили мене знервовані поштарі. — Ми у відчаї. Так далі працювати не можна!

— То чим ви невдоволені?

— До нового року, — розповідає листоноша Людмила Секач, — нам привозили пошту до 8—9-ї години ранку. Зрозуміло, її вчасно розносили людям. А тепер із Чернігова її везуть на Корюківку, а тоді вже до нас. Маємо її о 14-й, а то й о 15-й годині. Хіба встигнеш доставити дотемна? Доводиться розносити пенсію, газети, товари й у вихідні.

Хотів у кіоску вузла зв'язку після 12-ї години купити свіжий номер «Голосу України», але його там не було.

На автовокзалі в Корюківці, де тепер розташований один на кілька районів вузол зв'язку, о 10-й годині наступного дня газети теж не було.

— Її дадуть нам десь під обід, — зізналася кіоскер Валентина Понтюхова.

— Так це ж не Щорс, а Корюківка.

— У Корюківському вузлі зв'язку спочатку один працівник розподіляє газети на інші райони, а потім уже видають з накладними нам...

— А як було до реорганізації?

— Тоді я отримувала «Голос України» та інші газети вранці. І реалізовувала до обіду.

На жаль, така картина не виняток. До корпункту зателефонував читач із Батурина Юрій Скляр:

— До нас на куток газети заносять тричі на тиждень. Я телефонував у район керівнику вузла зв'язку, але він виправдовується тим, що, мовляв, поштовики тепер борються за рентабельність і їм невигідно кожен день ганяти по селах машину.

Заступник начальника Батуринського вузла зв'язку Галина Желіховська дещо спростувала передплатника: пошту привозять до Батурина чотири рази. Проте розносять справді, трапляється, тричі на тиждень. Причина та сама, що і в Щорсі: кореспонденцію привозять о 14—15-й годині.

...Нині після реорганізації на Чернігівщині залишилося вісім вузлів зв'язку, скорочено до 200 посад. Можливо, якась економія і є. Проте якість надання поштових послуг, організація поштової справи вочевидь погіршилися. Київ у лютому звільнив керівника обласної пошти за невтішні показники. Та, схоже, тут справа не тільки в них. Скоро за таких підходів у поштовому відомстві взагалі доставка будь-якої кореспонденції стане невигідна.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Фото Олександра ЛОБАНОВА.

Текстильників гріє робота

ВИРОБНИЦТВО

Після трьох років зупинки відновив роботу Донецький бавовняний комбінат. Підприємство, яке тепер отримало назву «Виробниче об'єднання «ТК-Донбас», створене як один із підрозділів об'єднання «Текстиль-Контакт» (Київ). Доля комбінату, який свого часу будували для зайнятості жінок у шахтарському краї, дуже показова. Після розвалу СРСР текстильники перестали отримувати сировину із Середньої Азії. Накопичувалися борги, в тому числі у заробітній платі. У 1996 році виробництво зупинилося. Понад 12 тисяч робітниць залишилися за прохідною, працевлаштувавшися головно на ринках. Кілька спроб «реанімації» успіху не дали, комбінат оголосили банкрутом і виставили на продаж.

Покупець виклав за майно колишнього бавовняного комбінату 4 мільйони гривень. Керівництво об'єднання планує відновити виробництво тканин — бязі та фланелі, а також спецодягу і наприкінці року вийти на обсяг випуску до 700 тисяч погонних метрів на місяць.

Нині на підприємстві працюють 500 осіб. Неабиякими проблемами є пошук кадрів, які встигли «розбігтися», й собачий холод у великих цехах. Із 78 гектарів виробничих площ нові господарі забрали лише 16. А для створення більш-менш пристойних умов роботи затягли поліетиленовою плівкою ділянки із працюючими станками та ввімкнули обігрівачі.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Чому не виходить «Голос України в Росії»?

ПРОБЛЕМА

Це риторичне запитання прозвучало нещодавно на відкритті пресцентру Черкаської облдержадміністрації та обласної ради.

На дискусії журналістів і влади, що відбулася замість урочистостей, обговорювали питання свободи слова, засилля російськомовних ЗМІ в Україні, шаленої експансії російських видань, котрі заполонили внутрішній інформаційний ринок. «Известия в Украине», «Труд в Украине», «Комсомольская правда в Украине» — ці та інші газети сусідньої держави окупували газетні кіоски й лотки і в столиці, і в найменшому райцентрі. У магазинах, в автобусах, у потягах, автомобілях, на базарах лементує «Русское радио», вбиваючи у голову слухачеві, що воно «лучшее». Вторять йому «на великорусском» місцеві радіостанції, крутячи без упину Кіркорова з Пугачовою... І годі пересічному українцеві скористатися своїм законним правом громадянина незалежної суверенної держави послухати передачу рідною і водночас державною мовою... Годі шукати на розкладках і «Голос України» чи «Урядовий кур'єр» — за «Губернскими ведомостями» та «Телеграфами» їх не побачиш: нема у продажу... Ввімкнеш увечері Перший Національний телевізійний канал, а там вищі урядовці держави пани Азаров та Смірнов «докладывают об обстановке»...

Щиро обурювався нехтуванням Закону про мови, зневагою Конституції України, котра проголосила одну мову державною — українську, і начальник управління адміністрації Президента Олександр Савенко. Високий посадовець узяв участь в обговоренні пекучих проблем. Щоправда, багато журналістів так і не второпали, на кого нарікав Олександр Миколайович, критикуючи, наприклад, державне телебачення. Адже якщо адміністрація Президента не в змозі навести там лад, то хто ж тоді в хаті хазяїн? Платник податків утримує державного чиновника для того, щоб він забезпечив йому, платникові, дотримання законності. І в мовному питанні також. Однак я не пригадую випадку, щоб хтось був покараний — позбавлений ліцензії на мовлення — за те, що порушує Закон про мови. За те, що топче Конституцію своєї держави. Ось і слухаємо «Русское радио» «на нашій — не своїй землі»...

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Вугільників знову реформують

Міністерство палива й енергетики прийняло рішення розформувати дві державні холдингові компанії — «Луганськвугілля» і «Лисичанськвугілля», створивши на їхній базі державні підприємства. Долю інших холдингів буде вирішено після того, як Верховна Рада розгляне законопроект про припинення процедури банкрутства стосовно вугільнодобувних підприємств.

Глава Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов таке рішення підтримує і вважає, що це дасть можливість уникнути сплати додаткових податків, звільнивши кошти для розвитку вугільного виробництва. Водночас він висловився проти об'єднання успішно працюючих холдингів з відсталими. Мінімізувати збитки одного за рахунок іншого і зробити нове підприємство інвестиційно привабливим — не зовсім правильний шлях, бо в результаті можна одержати великий холдинг, який працюватиме погано й буде дотаційним.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

ПЕРЕПИС

Рогатих навесні лічать

Завтра розпочинається ідентифікація і реєстрація великої рогатої худоби у восьми областях України: Київській, Львівській, Дніпропетровській, Одеській, Вінницькій, Сумській, Черкаській та Хмельницькій. Щоправда, повідомляють в МінАП, ця діяльність має поки що дослідницький характер. Для виконання комплексу робіт Міністерство аграрної політики створило державне підприємство — Агентство з ідентифікації та реєстрації тварин. На основі досвіду, одержаного протягом місяця пробної реєстрації, розроблять постанову Кабміну, що в майбутньому на законодавчому рівні регламентуватиме цей процес.

Уже після прийняття відповідного документа ідентифікація і реєстрація будуть проведені в інших регіонах країни, охоплять господарства всіх форм власності, де розводять велику рогату худобу. Сільгоспвиробникові ідентифікація та реєстрація коштуватимуть 10—15 гривень за голову ВРХ плюс огляд ветеринара для заповнення веткартки.

Початкову реєстрацію належить провести агентам обласних філіалів Агентства з ідентифікації та реєстрації тварин. А потім, у разі потреби зміни даних у документації, власникові слід поштою переслати реєстраційну картку, в якій і мають бути зазначені ці зміни.

Запровадження єдиної системи ідентифікації та реєстрації, розробленої з урахуванням європейських вимог, дасть змогу органам управління різного рівня одержувати оперативну та надійну інформацію про поголів'я великої рогатої худоби стосовно статі, віку, породи та його місцеперебування. Треба це, стверджують у новоствореному агентстві, для поліпшення управління і прогнозування ринків продукції скотарства, а також забезпечення населення високоякісними і безпечними для здоров'я продуктами тваринництва.

Іван ЛАЗНЮК.

ФОТОФАКТ

Прогулянковий трицикл «Трайк Дніпро-303» запропонувало любителям швидкої їзди ВАТ «Київський мотоциклетний завод».

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Місце зустрічі змінити не можна

У Сімферополі відкрито перше у Криму журналістське кафе «Ретро». Завдяки сприянню постійної комісії ВР АРК з питань ЗМІ та Рескому з інформації у працівників пера з`явилася можливість у неформальній обстановці обговорювати професійні проблеми, зустрічатися з цікавими людьми, налагоджувати контакти з представниками політики й бізнесу. Щоб кафе і надалі могло працювати без жодної копійки бюджетних коштів, журналістам достатньо лише підтримувати традицію придбання кожним гостем клубу принаймні однієї чашки кави. А для плекання духу доброзичливого змагання тут щомісяця визначатимуть кращі журналістські роботи. Майстри пера самі розробили критерії, за якими оцінюватиметься їх доробок.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Вища рада юстиції

Рішення

Вища рада юстиції у складі: Ківалова Сергія Васильовича — головуючого, Борисенка Олександра Михайловича, Бутенка Володимира Михайловича, Варфоломеєвої Тетяни Вікторівни, Євдокимова Валерія Олександровича, Ізовітової Лідії Павлівни, Лавриновича Олександра Володимировича, Маляренка Василя Тимофійовича, Медведчука Віктора Володимировича, Мельника Миколи Івановича, Нечипоренка Олександра Лавровича, Нора Василя Тимофійовича, Піскуна Святослава Михайловича, Полтавця Юрія Павловича, Селіванова Анатолія Олександровича, Христенка Олександра Андрійовича, Шишкіна Віктора Івановича, Шуби Володимира Васильовича, розглянувши та обговоривши пропозицію Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України негайно усунути порушення частини 3 статті 19 Закону «Про Вищу раду юстиції» і обрати нового голову Вищої ради юстиції, та ознайомившись з Рішенням комітету «Про Інформацію щодо порушення народним депутатом України Ківаловим С. В. законів України «Про статус народного депутата України» та «Про Вищу раду юстиції», надіслане до Вищої ради юстиції листом №06-21/7-54 від 22 січня 2003 року за підписом першого заступника голови комітету Саса С. В., Вища рада юстиції

встановила:

щодо пропозиції Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України негайно усунути порушення частини 3 статті 19 Закону «Про Вищу раду юстиції» і обрання нового голови Вищої ради юстиції Вища рада юстиції зауважує на тому, що питання перебування на посаді голови Вищої ради юстиції народного депутата України Ківалова С. В. уже розв'язане рішенням Вищої ради юстиції від 29 листопада 2002 року, прийнятим за розглядом попереднього аналогічного звернення групи народних депутатів від 26 вересня 2002 року та рішення цього ж комітету від 11 листопада 2002 року, а також рішенням Апеляційного суду Києва від 18 жовтня 2002 року в межах компетенції цих органів. Незгода з прийнятими рішеннями не дає будь-кому підстав для їх невиконання та свідомого формування викривленої суспільної думки за допомогою публікацій, що мають очевидне суб'єктивно-емоційне та політичне підґрунтя.

Із вищезазначених причин Вища рада юстиції залишає за собою право не вирішувати по суті чергове звернення Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, а також усі наступні звернення до Вищої ради юстиції, викладені у будь-якій формі, з вимогою обрати нового голову Вищої ради юстиції.

Крім того, Комітет Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на підставі інформації підкомітету з питань законодавства про статус народного депутата України прийняв рішення звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, до глави українського парламенту з пропозицією не виносити на розгляд та не розглядати на засіданнях комітету та Верховної Ради подання про звільнення суддів з посад, підписані головою Вищої ради юстиції Ківаловим С. В. Цим же рішенням звернено пропозицію до Президента України не видавати укази про призначення та звільнення суддів за поданнями Вищої ради юстиції, оскільки, як зазначається в рішенні, останні підписані нелегітимним головою Вищої ради юстиції. Голову Верховного Суду, Міністра юстиції та Вищу кваліфікаційну комісію суддів України закликано до блокування роботи Вищої ради юстиції шляхом «призупинення направлення на розгляд Вищої ради юстиції матеріалів щодо призначення на посади суддів та звільнення суддів з посад».

Вища рада юстиції розцінює пропозицію і рішення Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради як інструмент тиску на цей конституційний орган з метою дезорганізації його роботи, формування негативного іміджу ради, що, безперечно, має своїм наслідком приниження авторитету судової влади в цілому, послаблення її ролі у побудові демократичної, правової держави. Це рішення комітету також розглядається Вищою радою юстиції як спроба відвернути увагу громадськості від актуальних проблем судової влади, що постають і потребують вирішення Вищою радою юстиції у процесі формування суддівського корпусу.

Вища рада юстиції вкотре звертає увагу на свій конституційний статус, основними ознаками якого є **незалежність та колегіальність**. Незалежність передбачає передусім прийняття рішень, що віднесені до компетенції органу державної влади, без стороннього впливу та втручання з боку будь-кого. Відповідно до змісту частини 2 статті 20 Закону «Про Вищу раду юстиції» голова Вищої ради юстиції обирається з **числа її членів самими членами ради**. Зазначена норма встановлює обмеження тільки щодо членів Вищої ради юстиції, які входять до її складу за посадою: Голови Верховного Суду, Міністра юстиції України, Генерального прокурора, — лише вони **не можуть** бути обрані головою Вищої ради юстиції. Інших застережень з цього питання Закон «Про Вищу раду юстиції» не має.

Члени Вищої ради юстиції **вільні** у виборі голови. Ніхто не може вчиняти тиск на членів Вищої ради юстиції з метою обрання ними певної кандидатури. Право кожного члена Вищої ради юстиції бути вільним у прийнятті рішень, у тому числі і щодо голови Вищої ради юстиції, гарантується частиною 3 статті 6 Закону України «Про Вищу раду юстиції».

Ознака колегіальності органу державної влади по суті передбачає прийняття рішення, що відтворює **спільну думку групи осіб**, які мають рівні права і обов'язки щодо вирішення питань, віднесених до компетенції цього органу. Принцип колегіальної роботи Вищої ради юстиції закріплений Законом України «Про Вищу раду юстиції», зокрема встановленим правилом прийняття рішень — більшістю голосів членів Вищої ради юстиції. Отже, рішення Вищої ради юстиції — це **колективна воля** розв'язати поставлене питання тим чи іншим чином. Підпис головою Вищої ради юстиції прийнятого рішення **лише підтверджує факт прийняття рішення колегіально**.

Отже, звернення Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради до органів державної влади, що беруть участь у процесі формування суддівського корпусу, із закликом ігнорувати подання Вищої ради юстиції, які стосуються призначення суддів на посади та звільнення їх з посад, внесені відповідно до ухвалених Вищою радою юстиції рішень, а також саме існування Вищої ради юстиції, Вища рада юстиції сприймає як зневагу і до колегіального органу в цілому, і до кожного члена Вищої ради юстиції, зокрема конституційно встановленого порядку формування судової влади.

Вища рада юстиції також наголошує на тому, що Комітет Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України під час прийняття відповідного рішення перевищив свої повноваження, чим порушив установлений частиною 2 статті 19 Конституції України принцип функціонування органів державної влади. Закон України «Про Комітети Верховної Ради України» в частині визначення контрольних функцій комітетів Верховної Ради, що використано Комітетом Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України в обґрунтовані свого права контролю за виконанням законів, не зазнав змін з 1995 року, а тому не приведений у відповідність із положеннями Конституції України, що врегульовують повноваження парламентських комітетів. Згідно з пунктом 1 Перехідних положень Конституції України закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності цією Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України. Межі повноважень комітетів Верховної Ради на сьогодні визначені статтею 89 Конституції України 1996 року, за змістом якої **виключається** право контролю за виконанням законів усіма органами державної влади, організаціями, підприємствами, установами.

Беручи до уваги викладене, на підставі частини 2 статті 1, частини 3 статті 6, статті 20 Закону України «Про Вищу раду юстиції», керуючись § 4.1 Регламенту, Вища рада юстиції

вирішила:

1. Викладену в рішенні Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України пропозицію Вищій раді юстиції переобрати голову Вищої ради юстиції відхилити.
2. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України з вимогою не втручатись у діяльність незалежного конституційного органу — Вищої ради юстиції.
3. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, Голови Верховної Ради України, Президента України з викладенням позиції Вищої ради юстиції як колегіального органу з питань, порушених Комітетом Верховної Ради з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України.
4. Направити Голові Верховного Суду України, Міністру юстиції України, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України копію рішення Вищої ради юстиції з метою інформування про позицію Вищої ради юстиції.
5. Відповідно до статті 49 Закону України «Про Вищу раду юстиції» повний текст рішення Вищої ради юстиції опублікувати в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр».
6. Прес-службі Вищої ради юстиції забезпечити доведення до відома широкої громадськості позиції Вищої ради юстиції.

Сергій КІВАЛОВ,
голова Вищої ради юстиції.

Друкується за рахунок квоти депутатської фракції «Наша Україна».

ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ

Контроль стає дедалі жорсткіший

Постанова Національного банку України «Про здійснення переказування коштів у національній та іноземній валюті щодо оплати робіт та послуг нерезидентів» № 58 від 12.02.2003 р.

Прийнята постанова має на меті запобігання відпливу капіталу та підвищення прозорості платежів за договорами, які передбачають виконання робіт і надання послуг нерезидентами, а також попередження можливих дій стосовно відмивання грошей та з метою захисту вітчизняних товаровиробників. Для цього в постанові чітко визначено підстави для переказування коштів на рахунок нерезидентів і за дорученням українських підприємств, і на виконання власних зобов'язань, за договорами виконання робіт або надання послуг нерезидентами. Якщо оплату здійснюють авансом, то в 90-денний термін потрібно надати банку договір, документ про надані послуги (виконані роботи) та, за потреби, індивідуальну ліцензію НБУ. У разі невиконання цих вимог банк зобов'язаний повідомити про це спеціальні підрозділи боротьби з організованою злочинністю як про операції, що мають сумнівний характер.

З реєстром визначилися

Наказ Міністерства юстиції України, Державної податкової адміністрації України «Про реєстрацію податкових застав нерухомого майна» № 9/5/59 від 07.02.2003 р.

Чинним законодавством уже досить давно визначено, що активи платника податків, який має податковий борг, підлягають передачі до податкової застави з реєстрацією такого майна. Але питання створення реєстру потребувало вирішення. Тепер з метою належного забезпечення захисту права власності на нерухоме майно та надання в інтересах юридичних та фізичних осіб інформації про наявність або відсутність податкової застави нерухомого майна Мін'юст з ДПА України визначили, що до створення Державного реєстру податкових застав реєстрація податкових застав нерухомого майна здійснюється в Державному реєстрі застав рухомого майна в порядку, встановленому Інструкцією про порядок реєстрації застав рухомого майна в Державному реєстрі застав рухомого майна.

«Діти вулиці»-2003—2005

Указ Президента України «Про Державну програму запобігання дитячій бездоглядності на 2003—2005 роки» № 154/2003 від 21.02.2003 р.

На сьогодні держава і суспільство активізували роботу, спрямовану на практичну реалізацію основних напрямів поліпшення становища дітей в Україні, зокрема, щодо виявлення та викорінення такого негативного явища, як дитяча бездоглядність. Про це свідчить, зокрема, й цей указ Президента. Проте робота, що проводиться в регіонах з метою запобігання бездоглядності серед дітей, їх соціально-правового захисту, малоефективна. Зростає кількість сімей, які з різних причин не виконують виховних функцій стосовно власних дітей. У результаті дедалі більше дітей не отримують адекватного соціального захисту і стають «дітьми вулиці». Для розв'язання проблеми передбачено низку заходів, але найважливішими будуть розроблені Радою міністрів АРК, обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями регіональні програми запобігання дитячій бездоглядності.

Етюд Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З ПЕРШИХ ВУСТ

Точка зору голови міста Олександра Омельченка на насущні проблеми міста

1. Чи підвищуватимуть плату за теплозабезпечення?

— Ні, не підвищуватимуть. Немає жодного розпорядження про якісь підвищення тарифів. Якщо ми вводимо плату за тепло, виходячи не з житлової площі, а з кубатури приміщення, то це торкнеться кишені тільки тих, хто має елітні квартири або великий надлишок житла.

2. Як ви оцінюєте перехід міського транспорту на автоматизовану систему управління?

— Я за те, щоб провести велику підготовчу роботу для впровадження такої системи. Щоб насамперед відремонтувати дороги, збудувати якнайбільше підземних переходів, різко зменшити кількість світлофорів, привести в порядок тролейбуси, автобуси, трамваї.

3. А з водою що? Кажуть, за неї також підвищуватимуть плату?

— Я завжди був прихильником соціальної справедливості. Якщо наші люди бідні й не можуть самостійно поставити лічильники для води, в результаті чого платитимуть менше, то треба, щоб їм допоміг міський бюджет. А люди середніх і високих статків платитимуть за встановлення лічильників самі.

Обрії столичного транспорту

Забезпечення пасажирських перевезень для Києва сучасним комфортним громадським транспортом нині стало надто актуальним. Адже поява цілих мікрорайонів, новобудов, пришвидшена реконструкція вулиць і проспектів та оновлення міста значно випереджають за темпами оновлення громадського пасажирського транспорту, насамперед наземного.

З огляду на гострі екологічні проблеми та подальший розвиток міста сьогодні питання транспорту потребує нагального вирішення. Ось чому на одну з останніх щотижневих нарад Олександра Омельченка було винесено питання про програму оновлення рухомого складу міського наземного пасажирського транспорту.

Мета

Її окреслив у своєму виступі заступник голови Київської міськдержадміністрації — начальник Головного управління транспорту Іван Салій. І має вона три складові. По-перше, необхідно чітко окреслити напрями розвитку міського наземного пасажирського транспорту. Подруге, обрати оптимальні моделі рухомого складу вітчизняного, насамперед київського виробництва, в умовах, за яких тільки створюються експериментальні та дослідні зразки нових видів транспорту. І, нарешті, необхідно було визначити матеріально-ресурсну базу реалізації такої програми та досягнення необхідних — і для пасажирів, і для експлуатаційників — темпів реалізації. Останнє особливо важливе.

Міняти правила гри

На нараді пролунало: для успішного вирішення проблеми автобусних перевезень треба насамперед організувати виробництво власних вітчизняних машин. До того ж обов'язково перейти на широке використання нового покоління дизельних двигунів та двигунів внутрішнього згорання, які забезпечать зменшення в 4—5 разів викиду токсичних компонентів відпрацьованих газів та майже на третину економію пального. У країнах Європи з 1990-х років домінує третє покоління міських автобусів із низькою підлогою. Це, в свою чергу, стратегічно зумовлює відповідну побудову концепцій оновлення і розвитку автобусного парку Києва та поступовий відхід від серійних автобусів розробки 70—80-х років.

До речі, згідно з методиками Мінтрансу та зарубіжними дослідженнями з оптимізації транспортних сполучень, ПК «Київтранс» повинен нараховувати у власному автобусному парку 1000—1400 одиниць рухомого складу.

Київський автобус

Здається, ми вже впритул наблизилися до вирішення цього важливого завдання. Це підтверджує і нарада керівників 60 найбільших промислових підприємств Києва різних галузей, яка нещодавно від-

булася в **заступника голови Київської міськдержадміністрації, начальника Головного управління промислової, науково-технічної та інноваційної політики Валерія Кір'яна.** На ній прямо було поставлено питання про конкретну участь кожного з підприємств у розробці та реалізації проекту «Київський автобус».

І, здається, ці сумніви розвіяв саме Валерій Кір'ян:

— Ми вже маємо багато прикладів складання вагонів метро переважно з комплектувальних російського виробництва в умовах наших навіть не заводів, а звичайнісіньких депо, що відразу здешевило їхню ціну на третину. Про виробництво київського тролейбуса вже нема чого й згадувати. Завод «Авіант» освоїв його випуск досить успішно. Мало того, цим тролейбусом неабияк зацікавилися і в інших містах України. Отже, нам під силу не лише налагодити випуск комплектувальних для автобусів великої та надвеликої місткості, а й організувати їх виробництво. Основою для цього слугуватиме передусім виробнича база того самого «Авіанту», Дарницького вагоноремонтного та Київського електровагоноремонтного заводів, урешті-решт, база тих самих автотранспортних підприємств.

І правові важелі

Програма оновлення рухомого складу має стати складовою частиною єдиної технічної політики, проведення якої виявилося можливим тільки після створення КП «Київпастранс». Водночас, як зазначив його генеральний директор Микола Ламбуцький, це логічний вияв позитивних наслідків централізації управління наземним громадським транспортом.

Хоча за нинішнього свого статусу КП «Київпастранс» постійно стикається з певними суперечностями, які істотно гальмують його розвиток. Переважно під час залучення інвесторів. Адже транспортне підприємство тільки тоді привабливе для інвестора, зазначив Микола Ламбуцький, коли безпосередньо впливає на рентабельне використання рухомого складу в маршрутній мережі. А це на сьогодні, з гіркотою констатував Микола Михайлович, майже неможливо через відсутність відповідних повноважень.

Пріоритети

Категоричним і конкретним у своїх пропозиціях був голова постійної комісії Київради з питань транспорту та зв'язку Володимир Гриненко. І зводилися вони насамперед до того, що управління міським наземним пасажирським транспортом мусить стати значно ефективнішим. Для цього він запропонував дати більшу економічну самостійність транспортним підприємствам. Бо саме вони, на його тверде переконання, повинні самостійно заробляти кошти для свого розвитку та оновлення, мобільно використовуючи водночас наявні технічні та виробничі можливості. Та для цього необхідно розробити міське замовлення на перевезення пасажирів і якнайшвидше запровадити його в життя.

Володимир Іванович запропонував також розробити оптимальну схему пасажирських маршрутів Києва, згідно з якою міська держадміністрація змогла б чітко визначити обсяг необхідних транспортних послуг та сформувати на них комунальне замовлення. Пріоритетним завданням тут має бути забезпечення доставки пасажирів до найближчих станцій метрополітену та залізниці. Важливим є також вирішення питання з компенсації за перевезення соціальних та професійних пільгових категорій пасажирів. Тільки після успішного розв'язання всього комплексу наболілих питань пасажирські перевезення як стабільний бізнес будуть значно привабливішими для вітчизняних підприємців та інвесторів.

Телекамера бачить усе

На транспорті столиці незабаром грядуть такі зміни, які можливі не для кожної європейської столиці, сказав Іван Салій на апаратній нараді. І далі виклав таку програму автоматизованої системи управління транспортом, від якої у присутніх аж дух захопило.

Насамперед, повідомив голова КМДА, кожен автобус, трамвай, тролейбус матиме зв'язок з центральним диспетчерським пунктом. За рухом транспортного засобу пильно спостерігатимуть відеокамери, які миттєво сигналізуватимуть про найменше відхилення машини від заданого графіка.

Фіксуватимуть камери і швидкість руху машини. Отже, тепер можна оперативно втрутитися в ситуацію на київських магістралях і ще з самого початку не допустити «пробок».

Не обмине "око" відеокамери і порушників паркування— нині це справжнє лихо для столиці, бо вулиці іноді переповнені так, що ні пройти ні проїхати.

Іван Салій не тільки розповів, а й продемонстрував роботу автоматизованої системи управління. Учасники наради змогли побачити на екрані рух машин на одній із вулиць Києва, визначити з точністю до кількох метрів місце перебування автобуса, який уже обладнаний системою зв'язку, що ведеться через супутник.

Система диспетчеризації, про яку йшлося на нараді, одна з найсучасніших у світі, сказав Іван Салій. Вона не тільки допоможе навести чіткість і лад у роботі транспортної мережі столиці, а й слугуватиме поліпшенню чистоти повітря, заощадженню енергетичних ресурсів і просто зручності пасажирів.

Анатолій СОТНИКІВСЬКИЙ, Олексій МИКИТЕНКО.

Микола ХАРИТОНЧУК:

«Соціальні питання — то моє життя»

Після перегляду адміністративно-територіального поділу Києва Шевченківський район став одним з найбільших у столиці. Його очолив досвідчений організатор Микола Харитончук. А як відбилися ці зміни в житті району? Чи принесли вони добрі результати? З цими запитаннями ми звернулися до Миколи Васильовича.

— Як писав поет, велике бачиться на відстані, —сказав він. — Минуло вже достатньо часу після цих змін, щоб переконатися: вони принесли користь. Яким був Старокиївський район? Маленький за територією, фактично без промислових підприємств... А тепер Шевченківський має 236 тисяч мешканців, декілька відомих на всю Україну підприємств, 52 школи, 22 лікарні. Справді, є де розвернутися ініціативі кожного працівника райдержадміністрації. А візитною карткою Києва район залишається. Бо це центр столиці. Це культурна й історична спадщина міста, високий інтелектуальний потенціал.

Чи важко керувати

таким великим районом? З сильною командою, за правильного розподілу обов'язків кожного управління, тісних зв'язків з керівниками промислових підприємств, культурних і духовних центрів працювати не важче, ніж раніше. Знаєте, колись на цій території сходилися три райони, були три ідеології, три команди, три підходи до вирішення справ. А тепер єдиний підхід — до культури, благоустрою, людей.

Гадаю, ми зробили добру справу, коли зустрілися з мешканцями Нивок, Сирця, інших мікрорайонів. Ознайомилися з конкретними проблемами, побажаннями людей. Тепер склали єдину програму розвитку Шевченківського району, якою керуємося ми, управлінці, й усі, хто живе в ньому.

Працювати стало не важче й тому, що нам активно допомагають у праці депутати Київської міської ради, депутати нашого району. Ми з ними радимося, обговорюємо не тільки перспективу, а й щоденні справи, конкретні проблеми. Колектив районної держадміністрації, депутати — це команда, яка прийшла працювати, робити добро людям. Відчуваємо й довіру людей, і їхнє прагнення зробити район ще красивішим, охайнішим, затишнішим.

— Історичні місця, велика кількість вузів, театрів, наукових установ і промислових велетів. Як поєднати в управлінні ці надто різні сфери?

— Так, Золоті ворота, Софія Київська, Михайлівський Золотоверхий собор, Хрещатик, майдан Незалежності — це історична гордість не тільки киян, а всього нашого народу. І 72 підприємства. Досить назвати завод Артема, інші гіганти індустрії. Це все — Київ. Це люди. Заради них ми живемо й працюємо, їхні інтереси відстоюємо. Ось вам і все поєднання, ключ до роботи кожного управління. Район ні в якому разі не можна ділити. Навіть умовно. Сьогодні ми живемо за принципом: район без околиць. Якщо святкуємо Новий рік, то запалюємо ялинки не лише на майдані Незалежності, а й на Сирці, Татарці, в кожному мікрорайоні. Так само розв'язуємо й комунальні, транспортні проблеми.

— Чи є у вас «лежачі» підприємства?

— Немає, але нас турбує, що не всі нині діють на повну силу. Наша біда — затоварення продукції на складах. Якщо немає руху товарів, немає й живих грошей. А це заробітна плата, пенсії і все інше. Тому нині працюємо з кожним керівником підприємства, щоб вийти на ходову, як кажуть, продукцію, допомогти знайти ринки збуту. Тобто сповна використати виробничий потенціал кожного заводу чи фабрики.

— Відома ваша здатність, Миколо Васильовичу, розв'язувати соціальні проблеми. Слава про бази оздоровлення дітей у Карпатах і на півдні уже пішла Україною.

— Соціальні питання — то моє життя. У районі 62 тисячі ветеранів війни та праці. Дехто каже: так складно їх утримувати. А я відповідаю: слава Богу, що їх стільки в районі. Адже це мудрі, поважні люди з великим життєвим досвідом. Маємо більше залучати їх до розбудови району, до патріотичного виховання. Розробляємо програму, щоб їм жилося легше, щоб був у них хліб і до хліба. Для оздоровлення облаштували будинок відпочинку в Ірпіні, будуємо такі в Лютежі.

А хто, як не ми, маємо подбати і про дітей, щоб росли вони розумними й здоровими. Взяли в оренду дві чудові бази в Іршаві на Закарпатті. Тепер ось з'явилася можливість надати дітям санаторії у Феодосії, Одесі.

— А скільки малечі оздоровили минулого року?

— 13 тисяч. Це половина з тих, що в районі. А хочемо, щоб кожна без винятку дитина мала влітку повноцінний відпочинок. І така можливість є. Наш центральний район має бути зразковим.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Шанс на виживання «з других рук»

АКТУАЛЬНО

Із крахом союзної імперії прикордонну Волинь полонила армія підприємливих «човників». Чи не щодня вони мандрували до сусідньої Польщі заради гендлювання. Відтак у краї утворився специфічний прошарок базарників-підприємців, який нині налічує близько 100 тисяч торговців. Хоч як дивно, серед них найпривілейованішими почуваються продавці «секонд-хенду». Кажуть, цей товар приносить мільйонні прибутки. Навіть ходять чутки, що за непомірні драконівські побори з «гуманітарників» у Луцьку вбили одного з кримінальних авторитетів. Однак життя-буття простих продавців ношених речей далеке від «блакитної мрії про Ріо-де-Жанейро».

Битва за «донощика»

Практично в кожному місті і селищі Волині є лобні місця продажу «секонд-хенду». Однак пальму першості у цій справі традиційно утримує обласний центр. Тут налічується близько десятка невеличких базарчиків. Попри торговців просто неба, «гуманітарку» продають у спеціалізованих магазинах переважно на околицях Луцька. Є і напівлегальні торгаші, які «працюють» безпосередньо вдома. Усіх єднає гонитва за грошовитим «донощиком» — так жартома називають городян, які доношують старі речі.

«Елітою» серед продавців уживаних речей вважають себе законспіровані торговці на дому. Зазвичай вони привозять доволі пристойний одяг: шкіряні куртки, костюми і жіноче взуття тощо. Так звані домушники мають постійну клієнтуру, серед якої переважно родичі та збідніла інтелігенція. Товар справді високої якості і порівняно новий дорожчий за базарний «секонд-хенд», проте дешевший нового. Наприклад, середня ціна шкірянки чи дублянки сягає 250—300, костюма — 80—100 гривень.

Популярні й магазини ношеного одягу. Таких закладів у місті над Стиром близько двох десятків. Вони частково перебрали на себе роль колишніх комісійних магазинів. Тому товари переважно з вітчизняними етикетками. Ціни тут милосердні й до того ж їх постійно знижують, а наприкінці місяця влаштовують розпродаж. Отоді навіть жебраки можуть купити одяг за безцінь. Щоправда, якість товару добряче шкутильгає.

Проте найчисельніша «армія гуманітарників» тулиться просто неба на Центральному і Вокзальному ринках обласного центру. Тут можна вдягнутися з голови до ніг усього за півсотні гривень. У цих наметових містеч-

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ках з напівзітлілими розкладачками завжди людно, бо ціни на лахміття справді копійчані. До всього, торг кипить за будь-якої погоди і до смеркання. Без застережень можна вихваляти або лаяти товар, навіть одержати неходову річ цілком безплатно.

Запашок того вартує

Дивно, але продаж уживаного одягу дає чималі прибутки. Очевидно, завдяки великому товарообігу, адже товар на розкладачках довго не залежується. Приміром, мешканка Луцька багатодітна Олена Г. вважає базар спасінням для родини. Вона торгує на ринку три роки і так годує всю сім'ю.

— Я — продавець і працюю на господаря, — розповідає Олена. — Ношені речі потрапляють на базар у поліетиленових тюках переважно з Німеччини, Польщі чи Італії. Кіло «гуманітарки» зазвичай коштує не більше одного долара. Щоправда, є спеціальні бази оптового продажу, де ціни ще нижчі. Найближча до нас розташована у Рівному. Торгуємо крамом двох категорій — сортованим і «оригінальним». У мене все вбрання сортоване, тобто високоякісне. Цей імпорт не йде у жодне порівняння з турецьким чи китайським. Наприклад, міцні джинсові штани продаю по 20—25 гривень, піджаки — 10—15 гривень, галстуки відомих фірм — по гривні або 50 копійок. Є трохи взуття. Але попит на нього малий, бо вже за тиждень-другий туфлі «просять їсти» чи світять дірками на підошвах. Тому чоловічі шкарбани змушена віддавати за п'ять—сім гривень, жіночі чоботи — десь за двадцятку. Маю на цьому десять відсотків від виручки, які мені сплачує хазяїн наприкінці кожного робочого дня. Заробіток порівняно невисокий — щомісяця кладу до кишені від 180 до 200 гривень. Зате частенько безплатно перепадають деякі речі. Відтак, я повністю одягла чоловіка і п'ятьох дітей.

Досвідченим старожилом-базарником вважає себе Оксана Андріївна з Луцька. Торгує на «гуманітарці» вже п'ять років. Починала з продажу одягу. Потім перейшла на рушники, постіль, штори, серветки і хустинки.

— Товар доволі специфічний, однак надзвичайно ходовий, — зазначає жінка. — Нова постіль на ринку коштує щонайменше 60 гривень. Тут якісна підковдра або простирадло коштує десятку. А майже новенький комплект — 20—25 гривень. За рушника, особливо німецького чи голландського виробництва, можу вторгувати п'ять—десять гривень. Кожному покупцеві обов'язково нагадую, що придбані речі потрібно прати і прасувати. І вдячні клієнти приходять знову.

Декого відлякує неприємний запах «секонд-хенду» через дезінфекційну обробку спеціальним розчином. Відверто кажучи, цей запашок і нас дістає, бо стоїть навіть удома. Однак заробітки вартують того.

Знайди свою енергетику

Як зазначають самі продавці «гуманітарки», уживаний товар купують справжні сміливці. Адже невідомо, хто носив це вбрання і якими інфекціями чи грибками воно нашпиговане. Проте, як-що за чистотою речей більш-менш намагається стежити санепідемстанція, то визначити, як то кажуть, енергетичну наповненість товару практично неможливо.

— Кожна одежина, рушник чи взуття ніби губка вбирає в себе енергетику попереднього власника, — розповідає лозоходець Ігор Кордунов. — Тому покупець ношених речей наражається на небезпеку перебрати на себе цю енергію. Скажімо, ходить чоловік у костюмі — і відчуває дискомфорт, постійно потрапляє у халепи. Бувае навпаки. Пригадую, одна дівчина купила на «гуманітарці» джинси. І ото дивина. Тільки їх одягне — усі хлопці шаленіють, немає проходу від залицяльників. Пояснення одне: уживана річ назавжди зберігає інформацію про попередника. І щастя, коли одежину носила добра і вдячлива людина.

Однак «донощикам» загрожує не лише це. Покупці подібного краму зовсім не захищені від обману. Адже, за словами головного спеціаліста обласного управління у справах захисту прав споживачів Геннадія Радченка, законодавство не передбачає відповідальності продавців неякісних товарів, які були в ужитку. Якщо придбав браковану річ — ображайся лише на себе.

Та попри те, що подібний бізнес є надбанням країн третього світу, «секонд-хенд» стає дедалі популярніший на Волині. Дедалі більше підприємців долучаються до нього. Відтак ціни на уживаний товар поступово повзуть угору, промовисто натякаючи, що добробут людей немилосердно рухається у зворотному напрямку.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

СУДИЛИ-РЯДИЛИ

Шлях до істини, встелений судами

Херсонець Олег Іванюта звернувся до суду — з позовом на своє рідне підприємство. Суд визнав заявника правим. Та, судячи з усього, у Олега Дмитровича, професійного юриста, попереду ще довгий шлях — коридорами вітчизняної Феміди.

Було державне, стало американське

Юрисконсульт закритого акціонерного товариства «Укрсклопром» звернувся до місцевого суду Дніпровського району Херсона з вимогою визнати недійсним... факт існування підприємства, на якому донедавна він сам же й працював! Стабільно працююче, економічно привабливе державне підприємство дає прибутки не державі й навіть не трудовому колективу, вважає Олег Дмитрович, а закордонним особам, котрі придбали завод незаконним шляхом.

Спеціальна постанова Кабінету Міністрів України у 2000 році визначила Херсонський завод скловиробів таким, що має стратегічне значення для економіки й безпеки держави. Виступаючи самостійною юридичною особою, завод є державним підприємством, господарем якого виступає корпорація «Укрбудматеріали».

У листопаді 2001 року на загальних зборах трудового колективу заводу було вирішено створити закрите акціонерне товариство «Укрсклопром» — задля того, щоб взяти завод у держави в оренду. На зборах засновників, що відбулися невдовзі, півторатисячний трудовий колектив представляли 216 делегатів, 200 з яких утрималися від голосування майже з усіх питань. Утім, усі належні засновницькі документи пройшли реєстрацію в Херсонському міськвиконкомі. І між новоутвореним ЗАТ і регіональним відділенням Фонду держмайна було укладено угоду про оренду цілісного майнового комплексу заводу.

Реорганізація підприємства, вважає Юрист Іванюта, відбулася з грубим порушенням закону і прав членів трудового колективу. Оскільки в новоствореному ЗАТ останньому випало лише 3 відсотки акцій. Решта — 97 відсотків — дісталися корпорації «Уолд Вайд Кемікалз Інк.»(США), компанії «5. E. NET. INK.» (США) і товариству з обмеженою відповідальністю «Регіонресурс» (Україна, Київ).

Банкрут — отже, невинний

Із порушенням, на його думку, відбулося й передання заводу в оренду «Укрсклопрому» — Фонд держмайна не оголосив необхідного при цьому конкурсу. Адже цілком імовірно, знайшлися б і свої, вітчизняні компанії, охочі до участі в конкурсі, і, можливо б, ціну за оренду запропонували більшу, ніж тепер платить господар.

— Зовні все законно і пристойно, але насправді це не так, — переконаний Олег Дмитрович. — Інакше, як пояснити той факт, що відразу після заснування закритого акціонерного товариства «Укрсклопром» Херсонський господарський суд порушив справу про його банкрутство?

Усе це, — вважає юрист, — зроблено навмисно — щоб отримати «мораторій» на будь-який рух коштів і, головне, на повернення боргів кредиторам. Схема вже традиційна для широкого вжитку у вітчизняній економіці: набравши кредитів, підприємство «раптом» реорганізується, натомість створюється нова юридична особа. Підприємство і надалі успішно працює і отримує прибутки, а кредитори, хай хоч луснуть, — грошей їм чекати-не дочекатися. Ну що поробиш: набиваємо гуль на вітчизняному законодавстві, — кажуть у таких випадках усі, кому не лінькі.

Всупереч забороні

Боргів, успадкованих від попередника, за словами Іванюти — «всього лише» 19 мільйонів гривень. Намагаючись повернути свої кревні, один із кредиторів — приватне підприємство «Командор», котрому завод заборгував понад 350 тисяч, звернулося до суду. Господарський суд Херсонської області ухвалив рішення про стягнення заборгованості з Херсонського заводу скловиробів на користь «Командора» . Виконавчою службою було відкрито виконавче провадження щодо цього. А борги належить виплачувати вже «Укрсклопрому» — як правонаступнику заводу. Але процес гальмується тим-таки мораторієм.

— Борги попередника — заводу скловиробів — ми визнаємо і замовчувати не збираємося, — запевняє керівник ЗАТ «Укрсклопром» Юрій Литвиненко. — Але насамперед повертаємо платежі до Пенсійного фонду, податки до бюджету. А повертати борги кредиторам, хоч би й хотіли, поки що не можемо — це буде незаконно, оскільки порушено справу про банкрутство...

Наразі, для забезпечення виконання рішення Господарського суду державна виконавча служба арештувала готову продукцію «Укрсклопрому» на суму півмільйона гривень. Та всупереч забороні підприємство реалізувало продукцію, про що державний виконавець Сніжана Глушко сповістила прокуратуру Дніпровського району. Про її реакцію кредитору поки що невідомо.

«Стою, мов скеля, непорушний»

Апеляційний суд Херсонської області, розглянувши апеляційну скаргу відповідача — ЗАТ «Укрсклопром» — узяв до уваги його докази і рішення попередньої інстанції — місцевого суду — скасував.

— Нічого не можу сказати з цього приводу, скільки суддів, стільки й рішень. Але крім усього, є ще й інші сили, — не пояснивши, що має на увазі, зазначив суддя Дніпровського суду Анатолій Гордимов.

Позивачу Іванюті рішення апеляційної інстанції теж не видалося фантастичним. А ті, хто йому співчуває, оцінюють ситуацію приблизно так, як це, по-простому, не вибираючи юридичних висловів, робить некомпетентний пересічний обиватель: «Купили». Сповнений натхнення Олег Дмитрович сподівається, що його правоту підтвердять у столиці — у Верховному Суді, де він оскаржив рішення херсонських суддів. Тобто, як і належить свідомому громадянину суспільства, шукає захисту своїх прав цивілізованим шляхом. Дарма, що схожий він більше на широку магістраль із судових коридорів.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

ПРОБЛЕМА

«Газ України» затягує зашморг

Дочірня компанія НАК «Нафтогаз України» обмежила постачання палива енергогенерувальним компаніям. Таке рішення, повідомляє «Інтерфакс-Україна», зумовлене катастрофічно низьким рівнем розрахунків — 5,6 відсотка. Лише за минулий рік «Газу України» заборговано 77 мільйонів гривень.

А на деяких котельних Хмельницького через різке зниження тиску газу спрацювали аварійні системи. Політика НАК «Газ України», інформує наш власний кореспондент Ірина Козак, не задовольняє споживачів. Адже заплановане 20-відсоткове підвищення цін на паливо поставить на межу банкрутства більшість комунальних служб. Саме через це хмельницькі підприємства не підписують запропоновані нові договори.

Тож комунальники готуються до роботи в надзвичайних ситуаціях. А місто збирає гроші, щоб розрахуватися за газ наперед. Проте навіть за стовідсоткової сплати за комунальні послуги мешканцями будинків проблему навряд чи вдасться вирішити.

Без компромісу тепла не буде

Схожа ситуація й в Івано-Франківську. Тут населенню можуть відключити опалення та гарячу воду — місцеве «Теплокомуненерго» також заборгувало «Газу України». З початку цього теплоенергетики спожили десять мільйонів кубометрів блакитного палива на два мільйони гривень, однак проплатили чи не вдвічі менше. Ще більший борг за січень, не кажучи про несплачені 7,7 мільйона гривень за 1999 рік.

«Івано-Франківськтеплокомуненерго» також не погоджується підписувати з «Газом України» договір на останні місяці опалювального сезону. Теплоенергетиків не влаштовує ціна газу. Адже раніше у вартість входив і податок на додану вартість. У новому документі, який пропонує підписати компанія, стоїть та сама ціна, але вже без врахування ПДВ. Тож борги теплоенергетиків помітно зростуть, а разом із ними і тарифи. Зі слів заступника міського голови Василя Мельничука, проти укладання угоди на таких умовах виступають теплоенергетики багатьох міст України. Вони сподіваються, що цінову проблему розв`язуватимуть на державному рівні, **інформує наш власний кореспондент Наталя АНДРУСЕЧКО.**

Більшість і меншість: уроки парламентської демократії

Досвід політичного протистояння у Верховній Раді протягом попередніх двох сесій, невдалі спроби політичного врегулювання парламентської кризи, особливо намагання застосувати силові методи під час вирішення конфліктних ситуацій переконливо довели, що в організації роботи вищого законодавчого органу держави треба шукати нових підходів. Такі підходи вимагають не так аналізу швидкоплинної політичної ситуації та політологічного прогнозування, як з'ясування юридичної природи конфлікту, теоретичного осмислення поняття демократії, місця більшості й меншості в системі її координат, пошуку правових механізмів забезпечення цивілізованого співіснування цих протилежностей.

За висловом видатного французького філософа-екзистенціаліста XX століття Альбера Камю «Демократія — це не влада більшості, а захист меншості». Щоб з'ясувати, наскільки ця теза відповідає дійсності, мусимо зробити теоретичний екскурс.

У науці конституційного права під демократією розуміється комплексний правовий інститут політичного устрою держави, який гарантує громадянам вільну участь у здійсненні державної влади. Юридичний зміст демократії охоплює визнання: демократичної легітимності (тобто властивості державної влади з точки зору її джерел відповідати ідеалам населення країни щодо її законності); засади підпорядкованості волі меншості волі більшості; прав меншості та забезпечення гарантій їх здійснення; основних прав і свобод людини і громадянина.

У сучасних державах з напівпрямим і представницьким типами демократії волевиявлення більшості і меншості реалізується щонайменше у трьох формах. По окремих, найважливіших питаннях державної влади —безпосередньо — через народне вето, народну ініціативу, народний відклик, плебісцит і референдум. Шляхом виборів — безпосередньої участі громадян у здійсненні влади через обрання до представницьких органів, які є інституційною формою представницької демократії, де депутати — представники народу — здійснюють свої функції представництва на основі колегіальності. Крім того, опосередковано (третя форма), під час голосування цих депутатів у представницькому органі.

Отже, під більшістю і меншістю у демократичному суспільстві та його представницькому органі можна розуміти групи громадян чи їх представників — депутатів, які, реалізуючи право на здійснення влади через голосування на виборах, референдумі або у парламенті, отримали кількісну перевагу, або навпаки. Більшість і меншість є юридичними категоріями в інституті політичної демократії, правовідносини між якими виникають об'єктивно на підставі юридичного факту — голосування, і ці правовідносини повинні певним чином унормовуватися. Похідне, вторинне становить поняття коаліційної більшості — угода кількох парламентських фракцій, що разом охоплюють більшість депутатів, у випадку, коли жодна з політичних партій не отримала необхідної кількості голосів на виборах, а від того і місць у представницькому органі, щоб стати правлячою партією.

У країнах усталених демократій юридичне поняття «більшість» нерозривно пов'язане і ототожнюється з політичним поняттям «правляча», а «меншість» — з політичним поняттям «опозиція».

У розвинених демократіях не виникає розбіжностей в поглядах політикума і науковців стосовно функцій більшості та меншості (читай опозиції) у суспільстві та державі. Логіка тут до звичайності проста, якщо за більшістю визнається право приймати рішення, визначати і здійснювати державну політику, то меншості залишається право на контроль за реалізацією цієї політики, право бути вислуханою у парламенті і право бути почутою в суспільстві (функції контролю, критики і альтернативи).

У таких демократичних державах (наприклад, Німеччині, Швейцарії, США) вищезазначені права гарантуються і забезпечуються конституційними засадами, політичним устроєм, розвиненими інститутами громадянського суспільства, засобами масової інформації, високим рівнем правосвідомості й правової культури громадян. Реалізація цих прав зазвичай не потребує додаткової правової регламентації.

Водночас у багатьох країнах розвинених демократій парламентська меншість надійно захищена не тільки конституційними засадами і демократичними традиціями, а й регламентами представницьких органів.

Широкі права надаються меншості під час пленарної роботи парламентів. Законодавство Португалії спеціально обумовлює право парламентських груп, що мають меншість місць у парламенті, наполягати на включення до порядку денного визначеної кількості питань.

У Франції регламенти палат парламенту виходять із того, що під час організації дебатів на пленарних засіданнях суворо дотримуються неписаного правила «трьох третин», відповідно до якого одна третина часу у виступах призначена для уряду, друга — для урядової більшості, і остання — для опозиції. Виступи у дебатах обмежуються часом, який надається не окремому депутату, а його групі.

У багатьох європейських країнах права більшості частково обмежуються процедурою голосувань з окремих найважливіших питань завдяки застосуванню конституційного принципу кваліфікованої більшості, що вимагає ухвалення рішення 2/3, 3/4 і навіть 5/6 (Швеція) голосів від загальної кількості депутатів.

■ ■ ■

У країнах усталених демократій юридичне поняття «більшість» нерозривно пов'язане і ототожнюється з політичним поняттям «правляча», а «меншість» — з політичним поняттям «опозиція».

■

Функції меншості щодо критики і альтернативи яскраво прослідковуються на прикладі парламенту Англії. В ньому статус офіційної опозиції отримує партія, що перебуває на другому місці за кількістю місць у парламенті. Її лідер набуває статусу лідера опозиції, отримує за цю посаду платню на додаток до парламентської винагороди. Лідер опозиції формує з керівних кадрів фракції «тіньовий кабінет», члени якого готують альтернативні урядовим програми розвитку, виступають у парламенті з будь-яких питань державної політики.

Отож, беручи до уваги вищенаведене, я перефразував би відомий вислів Альбера Камю наступним чином: «Демократія — це і влада більшості, і захист меншості».

Зазначений досвід взаємовідносин парламентської більшості й меншості в країнах розвинених демократій потребує певної обережності у його застосуванні в Україні з огляду на особливості національної демократії.

Конституція України 1996 року закріпила форму правління в державі, яка в теорії конституційного права класифікується як президентсько-парламентська республіка. Це означає, що на відміну від країн традиційних демократій, де панує парламентська або парламентська-президентська форма правління, в Україні Президент є главою держави де-юре і дефакто. Він забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави, представляє державу в міжнародних відносинах і здійснює керівництво її зовнішньополітичною діяльністю.

Конституція України наділяє Президента широкими повноваженнями у царині і законодавчої, і виконавчої влади. Навіть не повний перелік його повноважень, визначений статтею 106 Конституції, а також досвід незалежного державотворення досить переконливо доводять, що саме Президент уособлює реальну владу в державі.

У зв'язку з цим традиційне розуміння опозиційності, притаманне країнам розвинених демократій, в Україні набуває дещо іншого значення. Опозиція владі ототожнюється у нас не так з меншістю, яка об'єктивно мусить опонувати більшості у парламенті, а з опозицією певних політичних сил Президентові України. Цікаво, що збіг відомих обставин та умов могли і можуть у майбутньому створити в українському парламенті ситуацію, коли саме більшість, а не меншість ідентифікуватиме себе як опозицію владі. Парадоксальний, але цілком реальний варіант розвитку подій.

Конституція України, Регламент Верховної Ради України не передбачають утворення у вищому законодавчому органі парламентської більшості й меншості, в тому числі опозиції. Відповідно не визначені їх функції, права і обов'язки. Лише стаття 91 Конституції України зазначає: «Верховна Рада України приймає закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, передбачених цією Конституцією».

Водночас це не означає, що в суспільстві, зокрема в парламенті, немає опозиції владі. Щоб зрозуміти, як громадська думка визначає характер взаємовідносин між владою та опозицією, варто звернутися до матеріалів аналітичної доповіді Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова «Опозиція в Україні» (журнал «Національна безпека і оборона», № 7, 2002 р.). Загальнонаціональне опитування 2015 громадян і 105 експертів —працівників державних органів, наукових установ, представників неурядових організацій, журналістів, проведене фахівцями у травні-червні 2002 року, показало таке.

Майже третина респондентів-громадян (31,3%) вважає, що між владою та опозицією існує конфронтація (11,8% — відкрита і 19,5% — прихована конфронтація); 17,6% — що немає ні співпраці, ні конфронтації. Експерти оцінили відносини між владою та опозицією як незадовільні та конфронтаційні на 2,1 бала за п'ятибальною шкалою, де 1 — відкрита конфронтація, а 5 — конструктивна співпраця. Найбільшою мірою, на думку громадян, в Україні порушуються такі права опозиції, як: право на вільний доступ до ЗМІ (відзначили 31,9% опитаних), право обіймати частину керівних посад у парламенті (27,2%), право вести публічну політичну діяльність серед населення, організовувати масові акції (21,6%).

У чому ж полягають причини конфронтації влади і опозиції, відсутності конструктивної співпраці між ними? Якщо не брати до уваги особисті амбіції представників влади і опозиції чи їх протилежні економічні інтереси, дрібнопартійність і відсутність у переважної більшості партій тісного зв'язку з виборцями, несформованість у суспільстві, зокрема у багатьох представників політичної еліти, демократичної політичної культури, залишки більшовицьких стереотипів на кшталт «хто не з нами — той проти нас», то відповіді треба шукати в особливостях політичної системи України, у правових засадах організації її державної влади, наявності або відсутності юридичних механізмів, що забезпечують цивілізоване співіснування більшості й меншості в українському суспільстві.

Сьогодні в українському політикумі точиться жвава дискусія про необхідність проведення радикальної політичної, державно-правової або конституційної реформи. Можна частково погодитися з деякими політологами, які вважають, що політична реформація «згори» спричинена суто кон'юнктурними міркуваннями окремих можновладців. Водночас, на мою думку, потреба у широкомасштабних демократичних перетвореннях є закономірною і зумовлена здебільшого «знизу». Конституційна реформа має забезпечити сталість, прозорість, прогнозованість і залежність владних інститутів від суспільної думки, відповідальність влади перед народом.

У стратегічному плані (йдеться лише про парламент) це передбачає внесення змін і доповнень в Конституцію та деякі чинні закони України, прийняття низки нових законодавчих актів, що створили б демократичну систему, згідно з якою: виборці на підставі пропорційної виборчої системи обирають представників політичних партій до парламенту; фракції партій—переможців на виборах утворюють більшість у парламенті шляхом об'єднання навколо себе (укладення угоди) інших депутатських фракцій і груп, що сповідують схожі політичні погляди (якщо жодна з політичних партій не отримала більшості місць у парламенті); більшість формує з своїх представників уряд і несе політичну відповідальність перед виборцями і суспільством за його діяльність; меншість (опозиція) отримує право і можливість контролю, публічної критики дій уряду та внесення альтернативних пропозицій.

У тактичному сенсі упорядкування правовідносин між більшістю і меншістю у парламенті України до прийняття відповідних конституційних змін вимагає термінового ухвалення закону про більшість і меншість у Верховній Раді України, внесення змін до парламентського Регламенту.

■ ■ ■

Досвід взаємовідносин парламентської більшості й меншості в країнах розвинених демократій потребує певної обережності у його застосуванні в Україні з огляду на особливості національної демократії.

■

Треба зазначити, що за 2000—2003 роки у Верховній Раді України зареєстрували сім законопроектів, які, на думку авторів, покликані були вирішити вищезазначені питання. Останній з них — законопроект групи народних депутатів України № 2214-1 від 03.02.2003 р. «Про парламентську більшість і парламентську опозицію у Верховній Раді України».

Не вдаючись до детального аналізу зазначених законопроектів, зауважу, що в кожному з них є певні знахідки і позитивні моменти. Проте загальним недоліком цих документів є ігнорування правової природи більшості й меншості, а відтак — змішування і ототожнення юридичного поняття «меншість» з політичним поняттям «опозиція», що, в свою чергу, тягне за собою спотворення у визначенні суб'єктів правовідносин, їх функціях, правах і обов'язках, намагання підмінити юридичну регламентацію правовідносин конкретних суб'єктів декларуванням основних прав та свобод людини і громадянина політичними узагальненнями, втручанням у компетенцію і діяльність політичних партій, що регулюються суто статутними нормами. Виняток становить законопроект комуністичної фракції (з певними застереженнями), який в основі відрізняється від інших методологічними підходами до проблеми (йдеться про політичну опозицію взагалі, її роль і місце у суспільстві, а звідти і її права та інше). Зазначені проекти законів істотно звужують, а інколи заперечують права меншості, а в деяких випадках і більшості, навіть порівняно з нормами чинних законів, наприклад, Закону України «Про статус народного депутата України».

■ ■ ■

Упорядкування правовідносин між більшістю і меншістю у парламенті України вимагає термінового ухвалення закону про більшість і меншість у Верховній Раді України, внесення змін до парламентського Регламенту.

■

На мій погляд, конкретна матерія законопроекту про більшість і меншість у Верховній Раді України повинна визначатися насамперед загальними тенденціями конституційної реформи в Україні, розумінням основних складових юридичного змісту поняття демократії, про які йшлося на початку цієї статті, визнанням функціонального розподілу повноважень: більшості — приймати рішення, меншості — контролювати їх виконання, критикувати і пропонувати альтернативу.

Еталоном взаємовідносин більшості й меншості в парламенті, основою визначення меж їх компетенції має стати, на мій погляд, загальнодемократичний принцип, який полягає в тому, що реалізація прав і здійснення повноважень більшості або меншості не повинні порушувати права і заважати здійсненню повноважень кожної із сторін.

Інтересам меншості відповідає повна відмова від посягань на керівництво у парламенті і його структурах, на місця в уряді та центральних органах виконавчої влади. Теорії «пропорційного» чи «вибіркового» поділу парламентських та урядових портфелів між більшістю і меншістю є теоріями фікції, хибними з усіх боків. Вони суперечать правовим засадам демократії загалом і парламентського процесу зокрема, створюють шкідливу ілюзію «часткової» влади або «впливу» на владу, чим вводять в оману виборців і компрометують меншість угодовською політикою у разі їх реалізації.

Представники меншості повинні мати право на заміщення керівних посад в спеціальній контрольній комісії з питань приватизації, тимчасових спеціальних комісіях і спеціальних слідчих комісіях, створення яких ініційоване нею; право обіймати посади голови та інших членів Рахункової палати, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; становити половину Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, одну третину Конституційного Суду України, мати гарантовану квоту в Центральній виборчій комісії.

Функції альтернативи і критики мають реалізовуватися у пропорційному розподілі народних депутатів від меншості за парламентськими комітетами, у можливості створити «тіньовий кабінет». Меншість повинна мати право на внесення визначеної кількості питань під час формування порядку денного і обов'язковий їх розгляд на пленарних засіданнях, право на співдоповідь з кожного питання, яке обговорюється у парламенті, мати не менш як третину часу від загального терміну кожного засідання для участі в дискусіях. Це стосується і доступу до засобів масової інформації, які є складовою частиною конституційного процесу в будь-якій демократичній державі.

Схоже, що останнім часом в українському політикумі намітилися певні позитивні зрушення, політична еліта перейнялася деякими «новими правилами гри». Час покаже, чи дієздатною буде більшість, чи будуть прийняті першочергові акти для самоорганізації українського парламенту, чи стануть ухвалюватися життєво необхідні для українського народу закони і урядові рішення.

У будь-якому разі, від протистояння в парламенті і суспільстві потрібно переходити до цивілізованого співіснування, а потім і співпраці. Іншого не дано. Ми мусимо навчитися засвоювати уроки історії.

Микола ОНІЩУК,
перший заступник голови Комітету ВР України з питань правової політики, народний депутат України.

Гуляй, Мамай!

КІНО

Критикувати легко й престижно. Критик сказав своє «фе» — й людський поговір розмаже по стіні хоч яке кіно. А той «поговір» критик часто ліпить з тих-сих свідчень про твір, якого він часом і в очі не бачив. Що, власне, й сталося з іллєнковим «Мазепою». Втім, сьогодні не про нього.

Сьогодні про «Мамая» Олеся Саніна. Ще одну прем'єру українського кіно. Картину щойно показано у столичному кінотеатрі «Україна», оснащеному сучасною системою «долбі діджетел», у форматі якого й створено фільм.

«Мамай» — назва небезпечна, бо історичні картини нашої кіноіндустрії останніх років викликають кислу реакцію співвітчизників. Та скажу зразу: коли скінчився фільм — не було нестерпно боляче за безцільно просиджені вісімдесят хвилин!

Режисер перед переглядом сказав, що знімав картину не про війну, а про любов. Мовляв, «Мамай» — українське фентезі на історичну тему. Може бути. А вийшла казка про любов татарки й козака на тлі кримського степу, яскравого побуту й музично-поетичного епосу двох народів. Майже без слів. Татарська лінія тут — провідна. Це перший з 1926 року фільм про кримських татар, і вони тут не «вороги». До речі, «добро» на участь у фільмі кримськотатарських акторів давав сам глава меджлісу Мустафа Джемильов (Санін так сказав).

Що ж, Мустафа-ага (та й ми з вами) можемо бути спокійні. Це — однозначно нова українська школа кіно. Про це каже й Санін, називаючи себе й кількох колег по кіноцеху (Олександра Шапіро й Степана Коваля) «вже нерадянськими кінематографістами».

Олесь Санін — чудовий оператор. «Мамай» — його перша режисерська робота. В режисурі Санін лишився супероператором. У нього вийшла дуже красива і якісна національно-етнічна рекламна картинка. Картинка вже спрацювала: її хочуть купити Іран, Туреччина.

...В «Україні», де показав свою неопоетичну картину Санін, майже сорок літ тому була прем'єра поетичних «Тіней забутих предків» Параджанова. Тоді все скінчилось арештами. Тепер держава вже так не дбає про кіно. І творці «Мамая» піклуються про майбутнє фільму самі. Завдяки своєму спонсору «Utel» та його акції «Зворотний зв'язок» вони повезуть фільм містами України, де є кінотеатри системи Dolby. Це і є прокат — в прямому сенсі слова!

Ольга ВАУЛІНА.

Кадр із фільму «Мамай» (з журналу «Кіно-Коло»).

Гільдія просить права

Кіношники б'ють на сполох. Мовляв, зміни до Закону «Про кінематограф», прийняті Верховною Радою, — це цілковите порушення авторських прав. Бо у тому документі, розробленому Міністерством культури, зафіксовано: майнові права автора фільму, створеного за бюджетні кошти, належать державі. Отже, надії вітчизняних кіношників на прибуток від своєї праці марні?

А де ж високоповажні творці були раніше, до прийняття змін? Та тут і були! Свій законопроект підготували, в якому передбачено і захист авторських прав, і залучення підприємницьких коштів на розвиток кіно. Однак зауваження митців не було враховано.

«Гільдія кінорежисерів 24/1» звернулася з листом до Президента України, аби документ в такому вигляді не набув чинності. А тим часом деякі наші кіновиробники шукають інших шляхів просування свого продукту на ринок. Про два нові фільми, яким не загрожує втрата прав на авторство, ми розповімо на цій газетній сторінці.

Ірина БУЛАНЕНКО.

НавколоЕколо,

або Не дрейф, жабо, — болото наше!

Минулого тижня в Києві відбулася довгождана прем'єра широко рекламованого фільму «Дикий табун» (студія «Злагода», сценарій В. Веретенникова, режисер Валерій Рожок). Нарешті маємо фільм, знятий на вітчизняні (але недержавні) кошти, на вітчизняній техніці, на вітчизняну сучасну тему, й навіть частково з вітчизняними акторами.

Фільм зворушливо нагадує старе добре кіно, тут є цнотлива дівчина, якій ніколи цілуватися, бо вона доглядає коней. Це чудово — на тлі вакханалії, що заполонила наші екрани. Дівчину грає запрошена з Москви Євгенія Михайлова. Вона старанно сидить в сідлі й говорить при цьому текст. Рідкісний талант. У нас нема таких. Узагалі, відбір акторів дуже правильний: у позитивних ролях — сильні зарубіжні актори, а мерзотників і шльондр грають наші сильні актори. Але нема сумніву, що все це діється в нас: хороший герой їздить на пошарпаній машині з дніпропетровськими номерами (крупний план), а мерзотники безкарно літають «Міжнародними авіалініями України»! Мерзотники спершу говорять по-українському, але швидко переходять на інтержаргон. А хороший герой, навпаки, спохвачується в кінці фільму, перед героїчною смертю, й промовляє останню фразу: "Гарное ты дивчатко!" Правда, він з тих, кого дівчатка вже не цікавлять, цей Макарич (Владімір Гостюхін) — вегетаріанець і любить тільки природу (й трохи випити). Його лице суворе і добре, але припухле (вочевидь комарі заїли, бо він єгер). А ще там є молодий герой, цей дівчат любить, а природу — ні, але таки прозріває й хоробро пересідає з поганих авіаліній на доброго коня. Він (не кінь, а цей герой), між іншим, — народний депутат з синьо-жовтим значком. Актор, звісно, запрошений — хіба наш так віртуозно пересяде з літака в сідло? Далі не розказую, бо нецікаво буде дивитися. Але не втримаюся, згадаю ще мову героїв фільму: вона багата, іскрометна, барвиста, афористична й екологічно спрямована. Приміром, «Мухи вночі не літають!» або «Не дрейф, жабо, — болото наше!».

Віталій ЖЕЖЕРА.

КАЛЕНДАР

Вічно молодий Маестро

Сьогодні 65 років з дня народження Стефана Турчака

Він був видатним, а деякий час — кращим диригентом України, керував славнозвісними Державним симфонічним та оркестром Київського театру опери та балету.

Безліч творів українських композиторів вперше звучали у його виконанні. Але за фактами успіху — суперечлива особистість, тріумфальна і драматична доля. Мало хто розуміє, що значить бути диригентом. Це — приреченість на деспотизм. Лагідний і чемний у побуті, за диригентським пультом Турчак палав нестримним ентузіазмом, несамовитою пристрастю, нещадною творчою вимогливістю до себе й інших. Він вирізнявся серед колег інтуїтивним чуттям музики, емоційним талантом, темпераментною манерою диригування.

Турчак пішов з життя 50-літнім. Для диригента це передчасно, адже в цій професії живуть довго — згадаймо Гайдна чи Тосканіні — активна творчість і співпраця з людьми надають сил. Але безжальність до себе нікому просто так не минається. Останні роки життя Маестро тяжко хворів, але, замість берегти себе, працював дедалі активніше. Він почувався відповідальним за славу і успіх, які прийшли до нього, коли ще був молодий. Турчак встиг багато, але можна лиш здогадуватись, які ще задуми хвилювали його, скільки ще музики міг нам подарувати цей непересічний митець.

Олена ЖУКОВА.

МУЗИЧНІ НОВИНКИ

Диск для вічності

У Сімферополі випущено перший в Україні компакт-диск композитора Василя Безкоровайного «Затремтіли струни». Тут є й науково-творче товариство його імені.

Товариству минає три роки. Його засновники, музикант і родич композитора Богдан Безкоровайний та солістка Кримської державної філармонії Наталія Безкоровайна, так формулюють свою мету: «Щоб люди краще знали тих, хто беріг добре ім`я українців між іншими націями, важливо пропагувати нашу «невідому» музику».

Вони наполегливо повертають нам вартісні твори земляка, чиє ім'я вперше згадали в Україні два роки тому під час вшанування 120-ліття композитора. Першою резонансною акцією товариства стали пам`ятні концерти до ювілею Василя Безкоровайного, що пройшли в Криму, Києві, Львові, Ужгороді, Луганську, Донецьку.

Тоді Україна не знала, якого митця від неї приховували: автора понад 350 творів — пісень для мішаних та чоловічих хорів, солоспівів, композицій для фортепіано, скрипки, віолончелі, церковних пісень, обробок народного мелосу, опер, творів для симфонічного оркестру.

— Василь Безкоровайний був талановитим композитором, диригентом, піаністом, педагогом, засновником хорів, оркестрів, музичних шкіл, грав на скрипці, віолончелі, фортепіано, вільно володів шістьма мовами, завжди пам'ятав, що він українець, про це яскраво свідчать його твори, — каже Богдан Миколайович.

Народився Маестро в Тернополі 1880 року. У Львові, в консерваторії, написав свій перший твір «Гей, хто на світі!» для баритона і чоловічого хору на вірші Франка. Поглиблював музичну освіту у Відні, Парижі, Лондоні. Потім викладав у Станіславові, Тернополі, Золочеві. Одружився зі співачкою Стефанією Стебницькою. Став відомим у Галичині організатором національно-культурного життя. Під час другої світової війни з сім'єю виїхав до Австрії, потім до США, де активно продовжував працювати. Світова преса свідчить, який великий успіх мали концерти з творів Василя Безкоровайного в США, Канаді, Австралії. На 82-му році життя він виконував свої твори в концерті памяті Шевченка в «Клейнгауз Мюзік-Хол». Разом з ним часто виступала і дочка Ніля Стецьків-Безкоровайна.

Коли Богдан уперше знайшов у бібліотеці пожовклі партитури Василя Безкоровайного, подумав: однофамілець. У Тернопільському музучилищі педагог Роман Теленко поцікавився, чи не родич він того композитора, що був колись педагогом його батька?

Фото Рафаеля ВАХІДОВА.

Лиш пізніше дізнався — родич! Може, від нього у хлопця музичні здібності, віртуозне володіння кількома інструментами? Тоді контакти з емігрантами не схвалювалися, тож посправжньому оцінити Василя Безкоровайного Богдан зміг уже студентом Львівської консерваторії. А вже в Сімферополі почав повертати творчість далекого родича Україні. Ще й дружину зустрів рідну по духу, багатогранно обдаровану. Хто не знає в Криму сопрано Наталії Безкоровайної? Разом задумали випустити компакт-диск творів Василя Безкоровайного. Та це дорогий проект. А які статки у артистів, що сповідують високе мистецтво? Допоміг зять композитора, доктор медицини Євген Стецьків з США, надав фінансову підтримку в пам`ять про дружину Неонілу — дочку Маестро. Так побачив світ компакт-диск «Затремтіли струни». Працювали над ним Наталя Безкоровайна, соліст Національного радіо Василь Бокач, сопілкар Олесь Журавчак, соліст Оркестру народних інструментів Національного радіо скрипаль Володимир Гонтар, солістка камерного ансамблю «Київ» віолончелістка Ганна Нужа, піаністка Людмила Скірко, а також оркестр народних інструментів Національного радіо (головний диригент Святослав Литвиненко). Всі записи зроблено в студії Національної радіокомпанії, за сприяння її президента Віктора Набруска. Робота тривала шість років.

Компакт-диск, що поєднав солоспіви й інструментальні твори (всього їх 15, п'ять звучать уперше), розповсюдять у музичних закладах Криму і всієї України. А ще до того, за сприяння товариства Василя Безкоровайного та Національної радіокомпанії зроблено записи для «Золотого фонду» української культури.

Товариство має намір дати нове життя ще понад 250 рукописам Василя Безкоровайного, який видав за свій кошт лише близько ста своїх творів. Пошук спадщини майстра триває. А для видання потрібні чималі кошти, які зароблятимуть переважно концертами.

— Узявши вперше ноти Безкоровайного, я зрозуміла, що не виконувати ці твори неможливо, — каже Наталя Безкоровайна. — Вони прикрасять будь-яку програму. Треба лиш, щоб люди знали і слухали цю чудову музику.

Іноді питають: чому ваше товариство в Криму, якщо композитор із Тернополя? Але ж Василь Безкоровайний не був «регіопальним» чи вузьконаціональним автором! Він всотав творчість кращих композиторів і вокалістів світу, знався з геніями свого часу, зокрема Соломією й Мар`яном Крушельницькими, Мишугою, Шаляпіним. Тому його музика зрозуміла всім.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Примусово репатрійовані,

або Як «пошановують» за кордоном громадян нашої держави

У лютому, коли в Одесі було так зимно, що в утепленому одязі пробирало до кісток, вони прибули до тутешнього аеропорту в легеньких курточках і піджачках. Не через піжонство. Такими їх запхали до літака на Кіпрі. Як примусово репатрійованих. Хоча й для таких осіб начебто гарантуються якісь права: дозволено взяти особисті речі, документи, врешті, ознайомитися з претензіями, що законно до них пред'являються. У цьому разі загальноприйнятими міжнародними правилами цинічно знехтували. Й саму репатріацію провели обманним, протиправним шляхом, без усяких на те підстав. Будучи впевненими, що ніхто за тих бідолашних українців не заступиться...

...Улітку 2001 року, наймаючись на теплохід «Прімекспрес Айленд», жоден із моряків і подумати не міг про такий фінал. Навпаки, кожен радів, що закінчилося сумне сидіння на березі, що можна буде зайнятися нарешті роботою за фахом, покінчити з безгрошів'ям. Заспокоювало, що власник судна — не якась там іноземна фірма-інкогніто, котра й «кинути» може, а своя, вітчизняна, порт приписки теплохода — Одеса і йде судно в рейс під українським прапором. Буде, в разі потреби, до кого звернутися, кому захистити...

Люди кидали судно групами і поодинці

Та грім серед ясного неба вдарив уже на початку вересня: судно раптом заарештували, поставили на прикол у кіпрському порту Лімасол. Начебто через якісь фінансово-майнові чвари між судновласником і фрахтувальником теплохода. Екіпаж у деталі конфлікту ніхто не посвячував, і це породило тривогу і непевність. Водночас поповзли чутки про судове рішення про продаж теплохода з аукціону. Минали тижні, місяці під арештом — ніяких грошей ніхто не отримував, а капітан та його найближче оточення тим не дуже й переймалися. Члени екіпажу спробували самі найняти місцевих адвокатів, аби захистити свої права: ті за справу начебто й узялися, а потім безслідно зникли. Капітан судна Валерій Добранов, за письмовими свідченнями моряків, продовжував за всім тим спостерігати ніби збоку. А часом починав навіть агітувати, щоб кинули все та їхали по домівках, бо на аукціоні, мовляв, за судно дадуть надто мало грошей, що на зарплату членам екіпажу за весь час перебування на теплоході їх усе одно не вистачить, а так хоча б щось адвокат для них витребує. І багато хто з відчаю на ту агітацію піддався: люди кидали судно групами і поодинці. А торік у грудні додому вирушило одразу 35 осіб. Та 23 члени екіпажу вирішили очікувати зарплат на судні, хоча той-таки Валерій Добранов перед своїм від'їздом їх попередив: віднині на теплохід не подаватимуть ні пальне, ні воду, ні продукти.

А залишений на судні в. о. капітана В. Якимов, знову-таки письмово стверджують моряки, поділив усіх на «офіційно залишених» (п'ять осіб) і «зайвих» та пообіцяв останнім «влаштувати депортацію».

Моряків відправляли додому в наручниках

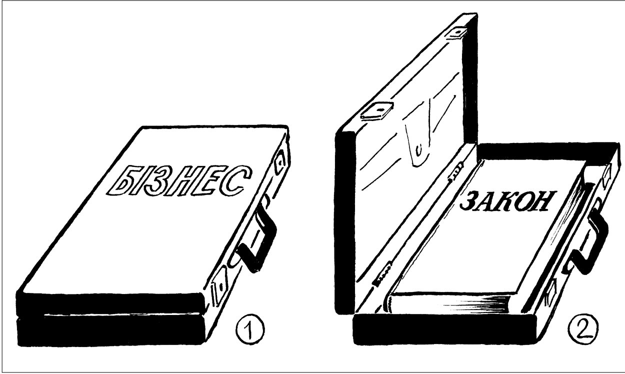
Влаштувала її, правда, невідомо з чийого нацьковування, імміграційна влада міста Лімасол. Усе те, про що розповідають у своїх письмових свідченнях українські моряки, інакше, як дикунством і знущанням з людей не назвеш. На судно, однак, представники імміграційної поліції, відчуваючи неправомірність і незаконність своїх дій, з'явилися під зовні сумирним приводом: потрібно, мовляв, усім зійти з теплохода, аби сфотографуватися для берегових паспортів. Люди, нічого не підозрюючи, підкорилися. А там усім (крім «офіційно залишених») оголосили: суд прийняв рішення щодо вашої депортації. Коли ж моряки зажадали, аби їм те рішення показали, на них почали одягати наручники. А хто не давався — був жорстоко битий. У людей забирали геть усе: сумки, цигарки, мобільні телефони. Одному з членів екіпажу старшому бухгалтерові Віктору Малеєву через нервове напруження стало зле, його відділили від решти і кудись повезли. Всіх інших силоміць розмістили в трьох автомобілях, відвезли до аеропорту, аби за п'ять хвилин до відльоту запхати до літака Лімасол—Одеса—Київ...

В Одесі примусово репатрійованим потрапити додому вдалося не одразу: по-перше, квитки було виписано до кінцевого пункту — Києва; по-друге, майже ні в кого не було документів. Та, врешті-решт, з прикордонниками і митниками все владнали. Лише молодому подружжю Олені Лаврентієвій і Томасу Пунту, в яких на судні три місяці тому народилася донечка, довелося це помитарствувати: чоловікові, громадянину Естонії, без відповідної візи зійти на територію України так і не дозволили. Олена мусила спішно збирати гроші по знайомих, щоб придбати йому квитка до батьківщини. А на судні, що в порту тепер уже далекого Кіпру, в них залишилася купа таких потрібних нині документів, чимало не менш необхідних речей, зокрема придбаних для малої Діани...

Безпрецедентне порушення прав громадян України

...Через кілька днів, отямившись від шоку, вісімнадцять членів екіпажу теплохода «Прімекспрес Айленд» прийшли до офісу Федерації морських профспілок України, де їх уважно вислухали голова федерації Микола Барський та його помічник адвокат Ірина Коврижних. Свавілля, вчинене щодо громадян України, не могло їх не обурити. Серйозно побитому поліцейськими Олегу Щукіну допомогли пройти медичне обстеження й оформити офіційну заяву до Чорноморської транспортної прокуратури за фактом заподіяння йому тілесних ушкоджень. Взяли у провадження колективну й індивідуальні заяви щодо перенесення моряками митарств, тривалого неотримання зарплати, втрачених не з їхньої вини документів і речей, що залишилися на судні, примусової й незаконної репатріації із завданням фізичної та моральної шкоди.

«Однак тим, аби домогтися відшкодування людям матеріальних і моральних збитків, унеможливити повторення подібних дикунських випадків, має займатися не лише профспілка, — вважає Микола Миколайович Барський. — Нас давно вже не дивують байдужість і бездіяльність у таких випадках вітчизняних чиновницьких структур, в тім числі й дипломатичних. Ті ж таки члени екіпажу «Прімекспрес Айленд» не раз звертались до консульства України на Кіпрі з приводу порушення їхніх прав, а там відмахувалися: і фірма-судновласник, мовляв, приватна, і теплохід — не державне майно, то чого ви від нас хочете? Ми покликані захищати лише державні інтереси... Але ж, доводили моряки, ми є громадянами України, на судні — український прапор. Не вплинуло. А мало б, переконаний, вплинути, спонукати до відповідних дій. Тоді не позбиткувалися б отак над людьми наостанок»...

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Федерація морських профспілок України надіслала листи на адреси Міністра закордонних справ України Анатолія Зленка та Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Ніни Карпачової, в яких вимагає терміново розглянути факти безпрецедентного порушення прав громадян України на території іноземної держави і вжити заходів, аж до направлення на адресу влади Кіпру ноти протесту. З допомогою державних органів необхідно з'ясувати долю хворого Віктора Малеєва. Повернути все те, що люди змушені були залишити на судні: документи, речі. Посприяти, аби одержали вони належне за довгі місяці роботи. Адже з усього видно: кошти за продаж судна дехто бажає розподілити поміж малої купки «однодумців» і вкотре ошукати більшість членів екіпажу...

Чи ж впряжуться державні чиновники поряд із профспілкою у воза на шляху захисту прав українських моряків? Будемо на те сподіватися. І тоді про їхні зусилля обов'язково розповімо.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Про звернення федерації до МЗС на Михайлівській не знають

Заступник начальника прес-служби МЗС України Олександр Горьков на прохання «ГУ» зробив запит до консульського управління міністерства, яке, як він заявив нашій газеті, зазвичай займається такими справами. З'ясувалося, що до консульського управління не надходило жодних звернень ні від моряків «Прімекспрес-Айленд», ні від Федерації морських профспілок. Єдина інформація щодо цієї справи, якою володіє консульське управління і відповідно прес-служба МЗС, стосується звернення якоїсь приватної харківської фірми, котра пропонувала нашій консульській владі викупити судно. Напевне, ця пропозиція не знайшла відгуку в МЗС, бо сталося те, що сталося. Крім того, в прес-службі не заперечують, що лист від федерації міг потрапити до канцелярії міністра чи його заступників. А останні не схильні про свої справи звітувати перед прес-службою.

У НОМЕР

Важко в навчанні...

Схоже, влада Бахрейну не сумнівається, що війна в Іраці таки буде. Вчора в цій країні пройшли навчання на випадок, якщо Бахрейн також утягнуть у конфлікт. Сили МНС, цивільної оборони та пожежники відпрацьовували свої дії у разі можливої газової атаки.

Фото АП.

Трагедія, яка не має кінця

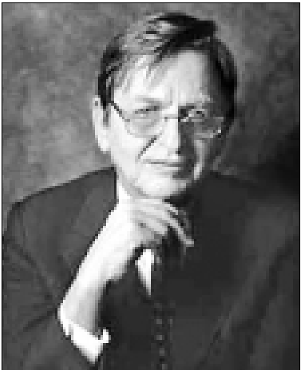
КАЛЕНДАР

В історії двадцятого століття є багато таємниць: убивство Джона Кеннеді, зникнення Мартіна Бормана, смерть Мерилін Монро... Журналісти охоче час від часу знімають пил з цих історій, адже читачі полюбляють усе загадкове, таємниче, аномальне.

Убивство шведського прем'єр-міністра Улофа Пальме належить саме до таких таємничих незакінченних детективів. А оскільки злочинця досі не знайдено, то і вигадувати можна все що завгодно. На сторінках сотень газет та журналів шведського прем'єра вбивали руками і неонацистів, і охорони Піночета, і спецслужб ПАР, і курдських сепаратистів, і італійської масонської ложі «П-2». Вплутували в цю справу навіть агентів КДБ та ЦРУ... А віз, як сказав би Іван Крилов, і «нині там».

Отож про все по черзі. Цього саме дня, 28 лютого, рівно сімнадцять років тому Лізбет Пальме, дружина шведського прем'єра, запропонувала чоловікові сходити до кінотеатру «Гранд» на веселу комедію «Брати Моцарти». Після сеансу подружня пара попрямувала до метро. Можливо, читачам здасться дивним, що прем'єр-міністр однієї із найбагатших країн світу розгулює вулицями просто так, без охорони, а додому дістається на метро! Зазначу: Пальме був дуже сміливою людиною і вважав зайвим тримати охорону в неробочий час. До того ж Швецію в середині вісімдесятих можна сміливо назвати країною «тихої заможності», де, як кажуть, ніколи нічого не відбувається. Тому в той час просто неможливо було уявити, що на перших осіб держави хтось може планувати замахи. Адже останній подібний теракт Швеція пережила майже 200 років тому, в 1792-му, коли вбили короля Густава III.

Та повернімося до подій тієї ночі. Кіносеанс закінчився, і люди почали розходитися. Природно, що в такому натовпі вбивця не наважився стріляти у прем'єра. Він дочекався, поки Улоф та Лізбет дійдуть до неосвітленого відрізку вулиці, де не буде свідків. Злочинець гукнув: «Пальме!». І

коли той повертався, вистрілив у прем'єра кілька разів. Як потім з'ясували медики, куля потрапила йому прямо в серце. Пальме помер одразу. Лізбет дістала серйозне поранення. Вбивця ж зник.

Уже через кілька місяців поліція затримала підозрюваного — Крістена Петерссена. Сам Петерссен —злочинець зі стажем: за життя його засуджували тринадцять разів. До того ж він страждав на алкоголізм та наркоманію. В інтерв'ю газеті «Експрессен» він зізнався: «Я взагалі-то не пам'ятаю, що робив тієї ночі». Водночас Лізбет Пальме упевнена: чоловік, який стріляв в Улофа Пальме, — це Крістен Петерссен. Однак свідчень Лізбет суду виявилося замало. Револьвера, з якого було вбито Пальме, так і не знайшли. Тому спочатку Петерссена засудили до довічного ув'язнення, а в 1989 році, після того, як суд вищої інстанції його виправдав, звільнили.

Відтоді шведська преса досить щедро ділиться з аудиторією здогадками, хто ж справжній убивця. Як і в кожного прем'єра, в Улофа Пальме було багато ворогів. І кожного з них журналісти час від часу називали вбивцею, наводячи переконливі докази. Однак, якщо для суспільства ця історія стала захопливим детективом, розв'язки якого з нетерпінням чекають уже сімнадцятий рік, то для близьких Пальме — безкінечною трагедією. Бідолашну Лізбет постійно переслідують журналісти, які вимагають у неї інтерв'ю. Численні писаки час від часу видають на-гора «сенсаційні дослідження» про зв'язки Пальме з нацистами, чим не лише паплюжать пам'ять відомого прем'єра, а й псують життя його близьким.

Крапку в цій історії може поставити лище прокурор Агнета Блідберг, яка назве ім'я справжньої вбивці і доведе його вину. Хоча станеться це, певно, не скоро.

Тетяна ПАСОВА.

Скоро вдарить буря

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Євген Марчук вважає, що темпи роботи законодавчої та виконавчої влади, спрямованої на просування України до Європи, помітно знизилися. Про це він заявив у Києві на міжнародній конференції «Імплементація державних рішень з проблем євроатлантичної інтеграції України». Марчук наголосив, що «час декларацій і проголошення намірів минув», проте цього не розуміють українські чиновники.

З Брюсселя чудово видно, що далі намірів справа не йде. Либонь, за нашим менталітетом, спершу має вдарити грім. Таким громом за кілька місяців може стати моніторинг Програми дій, підписаної Україною і НАТО у Празі...

Ще раніше прогримить над чиновницькими душами грім із Банкової. Річ у тім, що за дорученням Президента України Леоніда Кучми у квітні відбудеться засідання РНБО, на якому в порядку контролю буде розглянуто питання про участь усіх виконавчих структур у роботі з євроатлантичної інтеграції країни. «Буде достатньо суворо й серйозно проаналізовано роботу всіх, хто відповідає за курс євроінтеграції», — наголосив Марчук.

До того ж, на думку секретаря РНБО, найскладніше завдання для України на цьому етапі — законодавче закріплення механізмів євроінтеграції. Він також зазначив, що після певного сплеску законодавчої активності на початку осені минулого року цей процес істотно загальмував.

Безперечно, учасників, конференції цікавило, як, згідно з недавньою заявою чотирьох президентів СНД у Москві, Україна в компанії з Казахстаном, Росією та Білоруссю під проводом казахстанського урядовця тепер євроінтегруватиметься. З цього приводу є різні думки. Тим часом Євген Марчук переконаний, що останні кроки Києва з активізації відносин з країнами СНД не суперечать курсу на євроінтеграцію.

Як це здійснюватиметься практично? Якщо так, як здійснюється євроінтеграція, то справді важко побачити якісь проблеми.

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

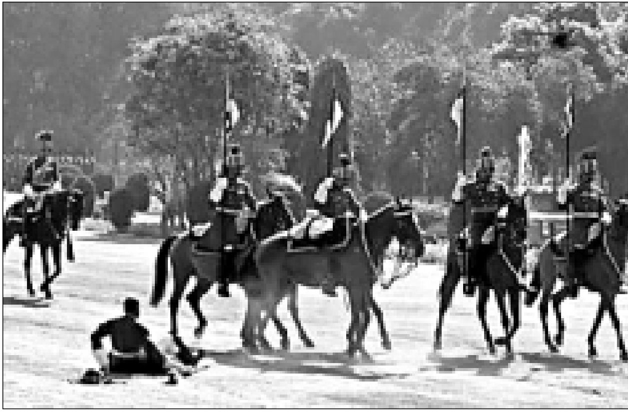

Фото АП.

На урочистій церемонії на честь прибулого до Індії президента Намібії Сема Нуйоми стався казус. Під час параду один із вершників президентської гвардії не втримався в сідлі й упав. Ніхто не постраждав. Хіба що — престиж держави.

Будувати гарно і гуртом

У Москві розпочинають будувати представництво Луганської області. Уряд російської столиці захотів безпосередньо взяти участь у цьому проекті, інвестувавши 50 відсотків вартості будівельних робіт. Самі москвичі вважають своє рішення безпрецедентним, бо ще жодна з колишніх радянських республік такого права не одержувала.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ

Видворити буде простіше

Президент України Леонід Кучма підписав зміни до закону про правовий статус іноземців, що спрощують механізм видворення їх із країни. Згідно із законом іноземці та особи без громадянства, стосовно яких прийнято рішення про видворення і котрі ухиляються від виїзду з України, з санкції прокурора можуть бути затримані органами внутрішніх справ та органами охорони держкордону і підлягають адміністративному видворенню в примусовому порядку.

■ Анкара

Домовилися

Туреччина і США після тривалих переговорів досягли угоди про надання Анкарою допомоги американцям у проведенні операції проти Іраку. Переговори гальмувалися через розбіжності між Туреччиною та США у питанні про розмір безвідплатної допомоги американців Анкарі за її підтримку воєнної операції проти Іраку.

■ Лондон

Не всі «за»

У британському парламенті відбулося голосування щодо підтримки курсу уряду з іракської проблеми. Незважаючи на те, що прем'єр-міністрові вдалося заручитися підтримкою парламенту, несподівано велика кількість парламентаріїв виступила проти війни в Іраку. На підтримку уряду висловилися 393 депутати, проти проголосувало 199, до того ж більшість із тих, хто голосував проти, — депутати від правлячої Лейбористської партії.

■ Приштина

Загострилися міжетнічні суперечності

У Приштині відбувся багатотисячний мітинг з вимогою звільнити чотирьох албанських бойовиків Армії визволення Косово, заарештованих за звинуваченням Гаазького трибуналу. На мітингу також лунали вимоги щодо визнання незалежності Косово. За день до цього сербська меншість краю оголосила про створення союзу міст, в яких домінує сербське населення.

■ Аддіс-Абеба

Еміграція — справа добровільна

Ефіопія виступила проти ізраїльських планів репатріації 20 тисяч ефіопських євреїв. «Незрозуміло, чому хтось має намір організувати масове переміщення людей з Ефіопії, коли кожний може залишити країну у нормальний, легальний спосіб», — ідеться в заяві уряду. Останній раз Ізраїль організував масовий виїзд ефіопських євреїв 1991 року наприкінці громадянської війни, коли Ефіопію залишило 15 тис. євреїв.

■ Багдад

«Ні» товстунам

Президент Іраку Саддам Хусейн видав декрет про боротьбу із зайвою вагою серед чиновників та офіцерів. Для тих, чия вага перевищує встановлену норму, платню та преміальні буде знижено вдвічі. Крім того, Хусейн заборонив членам правлячої партії грати в азартні ігри з метою збагачення. Порушникам загрожує трирічне ув'язнення, виключення з партії та позбавлення роботи.

■ Кабул

Занесло снігом

Напередодні весни на Афганістан обрушився сильний снігопад. Через це нині повністю перекрито транспортне сполучення між північчю країни і Кабулом. Замети сягають триметрової висоти. Люди не можуть упоратися з розчищенням завалів вручну. А щодо дітей, то нашим дітлахам, звиклим до снігу, складно зрозуміти радість афганців, які, можливо, вперше ліплять снігову бабу...

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Візи — не перешкода. Проблема в бюрократії...

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Нинішній рівень україно-болгарських відносин не влаштовує жодну зі сторін. Протягом одинадцяти місяців минулого року товарообіг катастрофічно зменшився, його структура теж бажає кращого. Про те, як Софія та Київ намагаються виправити ситуацію, на прохання «ГУ» розповів Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Болгарія в Україні ***Ангел ГАНЕВ.***

— Пане посол, що заважає болгарським інвесторам працювати в Україні?

— Передусім мито та бюрократія. Зі вступом України до СОТ та подоланням нашого спільного шляху до Євросоюзу більшість перешкод для бізнесу та інвесторів зникне.

— Наприкінці січня Україну відвідав Президент Болгарії Георгій Пирванов. Які можливості для співробітництва відкривають досягнуті під час візиту домовленості?

— Обидві сторони відзначили взаємну зацікавленість у поглибленні економічного співробітництва: створенні СП, розвитку прямих зв'язків між областями та містами обох країн, а також між болгарським і українським бізнесом. Ішлося про те, що Софія та Київ мають активніше розвивати інфраструктуру і транспортні коридори, які проходять територією обох країн. Цей діалог продовжиться на рівні виконавчої влади, на рівні прем'єрів, окремих міністерств та відомств. Українська податкова адміністрація, приміром, уже взяла на себе зобов'язання консультувати болгарських імпортерів та інвесторів.

— Чи визначені конкретні шляхи переходу від «простої торгівлі» до спільних економічних проектів, за який висловилися обидва президенти?

— У рамках візиту Георгія Пирванова в Києві відбувся бізнес-форум, у якому брали участь 36 болгарських та 114 українських фірм. Обидві сторони констатували: є значний невикористаний потенціал для співпраці в галузях енергетики, машинобудування, сільського господарства. Під час форуму підписано договір про постачання чорних металів, листової сталі з України, і вже розпочалася його реалізація. Готуються до підписання договори про постачання в першому півріччі 2003 року до Болгарії українського металопрокату: круглих сталевих заготовок, листового прокату та арматури.

Під час форуму обговорювали можливості експорту українських товарів на європейський ринок через Болгарію. На завершальному етапі підготовка договору, що передбачає доставку з України відлитих напівфабрикатів, які переробляти-муть у Болгарії на готові вироби і потім реалізовуватимуть на європейському ринку.

— Чи знято вже проблему державного боргу України перед Болгарією?

— Ви, напевно, маєте на увазі повернення боргу Болгарії за Ямбурзькою угодою та компенсацію витрат болгарської сторони на будівництво гірничо-збагачувального комбінату в Кривому Розі. Українська сторона продемонструвала готовність розв'язати це питання найближчим часом. Пропоновано формулу, яку Україна використовує в інших таких випадках. Це питання вирішуватиме двостороння Міжурядова комісія з питань торговельно-економічного співробітництва.

— Георгій Пирванов високо оцінив рівень забезпечення духовних потреб болгарської діаспори в Україні. Цікаво, чи мають можливість чути і вивчати рідну мову українці, що мешкають у Болгарії?

— Болгарія згідно з національним законодавством підтримує діяльність українських культурних спілок та організацій. За офіційними даними, в нашій країні мешкають майже 3 500 українців, переважно представниці прекрасної статі (так звана «шлюбна діаспора» — жінки, які вийшли заміж за громадян Болгарії. — **Г. Л.**). Осередок вивчення української мови — вищі навчальні заклади (шкіл з українською мовою викладання в Болгарії нема, але є кілька недільних шкіл. — **Г. Л.**). В Софійському університеті імені Св. Климента Охридського багато років поспіль готують відмінних фахівців з україністики.

У нас досі згадують Дні України в Болгарії, які проходили 1996 року і знайшли своє продовження у фестивалі «Аполонія». Спорідненість наших культур сприяє успішному розвитку співробітництва в гуманітарній сфері.

— Чи можна у близькому майбутньому чекати від болгарської сторони спрощення візової процедури?

— Від часу запровадження візового режиму наприкінці 2001 року і досі болгарська сторона кілька разів спрощувала процедуру оформлення та одержання віз. Залишаються безплатними візи для дітей, пенсіонерів, візи з культурного, спортивного та освітнього обміну. Хочу нагадати, що було зменшено вартість туристичної візи, яка колись коштувала 30 доларів США. Нині досить сплатити 20 доларів за обробку документів, що пов'язано з вимогами ЄС. До речі, для туристів є добра новина: з початком літнього туристичного сезону відкриються чартерні авіарейси за маршрутами Київ—Бургас та Київ—Варна.

Водночас триває робота над черговим зниженням вартості віз та створенням максимально динамічного консульського обслуговування.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

З березня болгари всього світу відзначатимуть 125-річчя визволення від османського ярма. Цій даті було присвячено «круглий стіл», організований в українській столиці Федерацією товариств зв'язків із зарубіжними країнами, Товариством «Україна-Світ» та Київським товариством болгарської культури «Родолюбіє».

Його учасники говорили про давні історичні зв'язки, які об'єднують наші народи і які в роки поневолення допомагали болгарам зберегти свою культурну ідентичність. Тривалий час осередком просвітництва в Болгарії були монастирі, в яких досі зберігається видана в Києво-Печерській лаврі духовна література (зокрема, Часослов 1751 року).

В історію цієї країни вписано багато українських прізвищ. Вважають, що першу школу в Болгарії заснував 1835 року закарпатський українець Юрій Венелін (Гуца). Героями визвольної для Болгарії російсько-турецької війни були Микола Лисенко, Іван Карпенко-Карий і Микола Садовський. Газети того часу повідомляли про загибель у визвольних змаганнях 618 вихідців із Харківської губернії та майже 900 — з Полтавщини.

ЦІКАВО

Перші кроки

Нині мало хто знає, що монети України карбували

У колекціонерів монет ці жетони цінуються дорого. Років десять тому в Луганську з'явилися чутки, що на верстатобудівному заводі розпочнуть карбувати перші українські монети і майбутні гроші називатимуться шагами. Незабаром газети підтвердили: в Луганську відкрилося виробництво монет, які, не виключено, замість звичної «копійки» іменуватимуться «шагами».

Сторінки історії

Деякі історики схильні вважати, що монета, викарбувана на Луганському верстатобудівному заводі, — перші національні гроші в новітній історії української держави. Хоча за тисячу років, з часу прийняття Київською Руссю християнства в 987—988 роках, карбування монет здійснювалося. Першим власну монету викарбував київський князь Володимир Святославович. Майже через тридцять років, у 1105-му, це повторив його прийомний син Святослав Ярополкович, а 1016 року і його брат Ярослав Володимирович, прозваний Мудрим, викарбував монету. Щоправда, сталося це ще до його київського «сидіння», в Новгороді. Як відомо з історії, татаро-монгольське нашестя XIII ст. назавжди покінчило із самостійністю давньоруських князівств. Упродовж трьох століть монети карбували, але з латинськими написами, із символами польських і литовських королів. Одне слово, їх важко вважати справді українськими. А ті, що їх виготовляли в Києві, цілком могли би вважатися українськими, якби їх... було знайдено.

Є ще одна історична версія, згідно з якою монети карбував і Богдан Хмельницький, прагнучи в такий спосіб увічнити перемогу Запорозького козацтва над польськими військами у визвольній війні українського народу з польською шляхтою. Але протягом 350 років жодної монети Хмельницького знайти не вдалося. Історики припускають, що далі гетьманських задумів справа, можливо, не рушила. Хоча й існує два документи, які підтверджують карбування монет. Приміром, у варшавському архіві зберігається лист подольського воєводи Станіслава Потоцького польському королю, датований 29 жовтня 1652 року, зі скаргою на самовілля Хмельницького, який викарбував власні гроші, порушивши тим самим права короля.

Свою сторіночку в історію України, чи не одну з головних, вписав і перший Монетний двір, що був на території Луганського верстатобудівного заводу в 90-х роках. Група ентузіастів, серед яких і робітник цього заводу Олександр Сергійович Люлько, зібрала багатий матеріал про карбування монети молодої держави.

Як це було

Після проголошення незалежності у 1991 році уряд України ухвалив рішення викарбувати власну монету. Серед промислових підприємств було оголошено конкурс на право розміщення на своїх площах першого в історії молодої держави Монетного двору. Переважно за це право боролися заводи колишнього оборонного комплексу: Київський «Алмаз», Сумське ВО «Електрон», шосткинське і два луганські виробничі об'єднання. Вибір було зупинено на верстатобудівному заводі. Хоча підприємство ніколи не випускало металевих грошей, його патронне виробництво було схоже за технологією на процес карбування монет. Мало того, наявність вирубних штампів, печей для випалювання, найскладнішого універсального обладнання і високопрофесійних кадрів дало змогу значно зменшити державні витрати.

Слід зазначити, що луганчани дуже хотіли виграти конкурс. І поки в уряді вирішували, кому довірити справу державної ваги, фахівці підприємства вже працювали над розробленням монети і підготовкою самого виробництва. Досвіду — жодного. Монетні двори в Москві й Санкт-Петербурзі на прохання навчити українських фахівців відповіли відмовою. Довелося все створювати методом проб і помилок. Насамперед почали досліджувати сплави: як вони поводяться під час карбування. Адже тоді навіть не знали, з якого металу має бути монета. Нині вже можна сказати, що в той період у проблему випуску металевих грошей, по суті, ніхто не вникав. В одному з урядових документів, що нині зберігаються в архівах, приміром, сказано: монета України має бути із білого і жовтого металу. Але який конкретно має бути метал, не знав ніхто.

Довго тривали суперечки стосовно білого металу. Що це має бути: нержавійка, алюміній? Заводські фахівці наполягали на потребі карбувати гроші з алюмінію. Їхні аргументи були переконливі. По-перше, нержавіюча сталь в'язка, тому пуансони, головний карбувальний інструмент, швидко зношуватимуться. По-друге, ціна нержавійки набагато вища, ніж сам номінал, тому випуск таких грошей для держави обійдеться дорожче.

До речі, цікавий факт: перші пробні монети карбували із звичайної латуні, з якої виготовляли патрони. Фахівці здогадувалися, що в будь-який монетний метал потрібно додати якийсь відсоток чогось, з тим, щоб відрізнити справжню монету від підробки. Але чого і скільки, на той момент не знали.

Спочатку їх називали «шагами»

Олександр Сергійович Люлько розповів історію виникнення назви «шаги».

Фахівці довго обговорювали, як назвати першу українську монету. Пропонувалося, наприклад, за основу взяти давньоруські назви: шеляги, куни, гривні. Хтось запропонував: шаги! І це викликало інтерес.

Офіційно таких грошей в Україні не було. Дрібні срібні монети Польщі та Пруссії, викарбувані у XVII столітті, називали «трояки» або «три гроша», а в народі вони мали назву «шаги». Коли після революції 1917 року утворилася Українська республіка, було видрукувано гроші-марки, які й почали називати шагами.

Поки ухвалювали рішення, фахівці заводу часу не гаяли. Насамперед почали виготовляти щось схоже на монету, з тим, аби виготовити і карбувальний матеріал, якого в Україні, треба зазначити, ніколи не було. Начальник інструментального цеху Павло Черепахін запропонував граверові Мініній і технологу Пономарьовій попрацювати над варіантом монети. І вже через тиждень вони поклали на робочий стіл Черепахіна монету з цифрою «1». Цього Черепахіну виявилося замало, і він попросив попрацювати ще над одним варіантом — «п'ятаком». На Надію Мініну лягло основне навантаження в розробці монети. Причому за спеціальністю вона не була ані

АНОНС

Герої Сорочинського ярмарку завітали до столиці

Сьогодні на території національного комплексу «Експоцентр України» (колишня ВДНГ) відкривається особливе свято — сам Микола Васильович Гоголь зі своїми героями з достопам'ятного Сорочинського ярмарку разом нагадають киянам та гостям столиці, як-то славно колись гулялося в ярмарковий день в Україні. Це тоді, коли селянин будь-якого недільного дня міг не тільки щось вдало купити-продати, а й у веселому товаристві вдарити лихом об землю.

Кожен, хто побуває тут, стане свідком знаменитого театралізованого Сорочинського ярмарку, який віднедавна набув статусу національного і щороку проходить наприкінці серпня в оспіваному Гоголем селі. А також зможе оцінити виступи розмаїтих фольклорних колективів Полтавщини, Київщини, Черкащини, Дніпропетровщини.

Презентація в «Експоцентрі України» театрального дійства з участю артистів-аматорів та професіоналів з Полтавського обласного театру імені М. Гоголя проходитиме останнього дня зими, а завтра та в неділю свято буде особливо велелюдне, адже ми традиційно відзначатимемо Масляну. І, як завжди, з млинцями, полтавськими галушками та пампушками, з гарячими напоями. А ще спонсори та учасники дійства радо відкриють свято пива, м'ясний дегустаційний фестиваль, конкурс краси дівочої коси, дискотеку, демонструватимуть і продаватимуть найрізноманітніші товари. Кращим торговельним маркам — учасникам ярмарку вручатимуть дипломи. Завершиться свято спаленням опудала зими та веселковим феєрверком.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Криза вчить, як на

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

— Чи має пан лампу до кохання?

Довгонога полячка ретельно шукала в українських «човниках» дешевого та мініатюрного світильничка-нічника, який привозили до Польщі з Кам'янця-Подільського. А виготовляли його на електромеханічному заводі ще з часів Союзу.

З тих пір, коли «човники» масово вивозили продукцію до Польщі, асортимент підприємства постійно вдосконалювався і розширювався. Нині тут виготовляють до 200 найменувань виробів. Окрім того, завод може випускати різноманітні товари народного споживання (низьковольтну апаратуру, медичну техніку, вікна, двері), виготовляти друковану і навіть швейну продукцію. А його електротерапевтичний багатофункціональний апарат «Мета» викликав інтерес та схвальні відгуки учасників Всеукраїнської конференції стоматологів, що відбулася в місті наприкінці минулого року. Тут постійно працюють над підвищенням якості виробів, і в цьому могли переконатися передплатники нашої газети, котрі виграли електротовари КЕМЗу.

— Криза навчить, як на світі жить, — жартують кемзівці. Що це справді так, видно на прикладі підприємства, яке, переживши нелегкі часи, сьогодні досить міцно стоїть на ногах і є одним з най-успішніших у регіоні.

— І, мабуть, єдине в місті платить дивіденди, — додав мій знайомий, що недавно повернувся на завод після десятирічної перерви.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

Платять, бо є з чого платити. Адже торік річний план випуску продукції на суму 18 мільйонів гривень завод виконав на місяць раніше. Правда, знайшовся брат-газетяр, який пожартував, що чайників на складі електромеханічного і для наступного директора вистачить. І це добре. Бо КЕМЗ продає свої електротовари великими партіями. Наприклад, Туркменії. Коли надійде замовлення, а готової продукції немає, то як бути?

Для мобільності колишнього заводу з більш як тритисячним колективом на його базі створили 20 малих підприємств. Усього їх повинно бути три десятки.

— Така реорганізація має на меті зменшити податковий тиск, а звільнені кошти пустити, насамперед, на підвищення заробітної плати, — заявив генеральний директор Леонід Дьяконов. — І хоч сьогодні вона становить у середньому 334 гривні, зупинятися на цьому не думаємо.

Керівник КЕМЗу — раціональний господар і генератор ідей. Саме так говорять про дбайливого директора. І знають його таким не лише на підприємстві, а й у місті, регіоні. Тож не випадково місцеві підприємці та промисловці обрали Леоніда Олексійовича головою свого осередку (спілки) Українського союзу промисловців і підприємців. З приходом Л. Дьяконова до неї її діяльність значно пожвавилась. Так, розробивши програму розвитку малого підприємництва, тут активізували владу, інші формування підприємців. Місцевим законотворцям довелося обговорювати всі програми, зводити їх до спільного знаменника. Із спілчанської, як зауважив Леонід Олексійович, використано 99,9 відсотка. Тепер творці програми наполягатимуть на її реалізації. Ще одне напрацювання, яке розробили гуртом, — програма ефективного економічного розвитку підприємств.

— Це дозволить усім підприємствам району та міста тісніше співпрацювати і долати спільні або схожі проблеми, — коментує Леонід Дьяконов. — І від цього виграють усі.

Такий підхід сприяв створенню на базі автопідприємства № 16855 диспетчерської служби. А це акумулює всі транспортні замовлення, дає змогу об'єднувати і здешевлювати їх. Тепер до столиці, наприклад, по вантаж кілька заводів посилають одну машину. А в перспективі — кооперація підприємств з метою взаємодопомоги. Енергоємні процеси — гальваніку, фарбування, виплавку металу економічно доцільніше виконувати на одному підприємстві.

Таким знають директора на роботі. Але він скрізь веде економний і навіть спартанський спосіб життя. Вимогливість до себе та дотримання морського порядку всю-

робили «шаги»

на виробничому об'єднанні «Луганський верстатобудівний завод»

художником, ані гравером, до цього працювала інженером-ливарником. Однак певною мірою її можна вважати ключовою фігурою у виготовленні монеті. Мініна пройшла навчання в Англії і довела всю роботу до кінця.

— Пізніше, коли київськими професійними художниками В. Лопатою та Б. Максиловим було розроблено дизайн, — розповідає Олександр Люлько, — назва «шаги» на офіційних ескізах стояла. Але ця інформація, ці документи було засекречено, тому з ними ознайомилася лише група фахівців. Однак хтось із них, мабуть, згадав назву, і вона приклеїлася до монетоподібних жетонів, на яких відпрацьовували технологію монети. Через кілька місяців із Києва прибули нові ескізи, але вже з новими назвами: «копійка» і «гривня». Звичайно, це нас трохи розчарувало...

Недовіра до спеціалістів заводу з боку Києва, звичайно ж, була. Цілком можливо, що НБУ не хотів ризикувати, сподіваючись лише на луганчан, тому карбувальний інструмент замовили в Англії та Італії. Але бажання підстрахуватися призвело до неприємних несподіванок. Коли на заводі розкрили посилку з англійськими пуансонами, схопилися за голову — всі вони були браковані, працювати ними не можна було.

Тому першу монету номіналом 25 копійок виготовлено луганськими пуансонами. Італійські і англійські були трохи згодом. Щоправда, в обіг перша монета не пішла.

Як доводить Люлько, першу офіційну монету нашої держави викарбували 29 вересня 1992 року о шостій годині вечора.

Симулювали хворобу

Навряд чи хтось із луганчан знав справжню причину того, чому в середині 90-х у районі вулиці Поштової було знесено приватні споруди. Городяни припускали, що тут почнеться будівництво, однак хто і що будуватиме, не знали. Пізніше на пустирі з'явився сервісний центр для обслуговування автомобілів, і цікавість особливо допитливих було задоволено. Але вони не знали всієї правди. Річ у тім, що територію готували під будівництво Монетного двору. Виробництво монет на верстатобудівному заводі вважалося тимчасовим, бо воно не було пристосоване, не відповідало навіть охоронним вимогам. Поперваx на одних виробничих площах карбували патрони, а поруч, за умовною перегородкою, — монети. Щоправда, пізніше монетне виробництво перенесли в окреме приміщення, яке цього разу відповідало всім вимогам. Нині не приховують і такий факт: деякі спеціалісти йшли з підприємства, симулювали хвороби, аби тільки не займатися небезпечним, з їхнього погляду, виробництвом.

Хоча перед входом у цех висіла вивіска «Монетний двір» і такий само напис стояв на мішкотарі, юридичного статусу як Національний монетний двір завод усетаки не отримав. Але відіграв велику роль у становленні держави. Насамперед заощадив величезні державні кошти, а також дав час на будівництво в столиці Монетного двору, який нині відповідає світовим стандартам. Крім того, забезпечив Україну розмінною монетою на п'ять років наперед.

Учасники того пам'ятного конкурсу на право розташування монетного виробництва обіцяли налагодити його протягом двох років, за умови достатнього фінансування. Луганчани зробили монету за 9 місяців, вклавши свої кошти. Все обладнання, окрім промислового, виготовляли самотужки, не кажучи вже про підготовку металу та дизайн майбутньої копійки. Вони створили хорошу базу для нинішнього Монетного двору.

Закінчити матеріал хотілося б словами директора Музею історії і культури Луганська Ольги Піколоти. На відміну від багатьох держав світу, що мають багатовікову історію карбування монет, перші сліди яких знищив безжалісний час, Україні пощастило. Перші монети, випущені нею, ще знаходяться в обігу, документи зберігаються в музеях та архівах і люди, котрі створили першу національну монету, живі.

Алла АНТИПОВА.

світі жить

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

ди для колишнього старшини Балтійського флоту — над усе. Ось хіба що свою внучку Владу часом побалувати може. Та ще розслабляється, коли зустрічає його після роботи відданий пес — середньоазійська вівчарка Варлам.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімках: вислухати думку робітника для генерального директора Дьяконова давно вже стало нормою його керівництва підприємством; справжній господар — він скрізь господар: і вдома, і на заводі.

Почім рабині Севастополя?

КРИМІНАЛ

Співробітники карного розшуку Севастополя успішно провели операцію із затримання міжнародного угруповання, яке займалося торгівлею людьми. Як повідомляє міське управління внутрішніх справ, майже тридцять молодих жінок за короткий термін було відправлено за кордон для роботи в борделях, більша частина з яких — мешканки Севастополя. Їм обіцяли «золоті гори»: чудову роботу, високі заробітки, пропонуючи лише відшкодувати затрати на оформлення документів та транспортні видатки. Прибувши на місце, жінки ставали рабинями — без документів, без прав, без можливості повідомити на батьківщину про своє тяжке становище.

Злочинну групу очолював Мамед, який кілька років матеріально підтримував мешканку Севастополя Галину, котра свого часу працювала в одному з готелів Стамбула, де вони й познайомилися. У жовтні минулого року Мамед розповів своїй знайомій про джерело своїх прибутків і запропонував їй співпрацю з постачання молодих жінок до закордонних борделів. Умовляння, погрози фізичної розправи зробили свою справу.

Галина познайомила Мамеда з 33-річним мешканцем Ленінського району Севастополя та його 36-річним другом, громадянином Росії. Трійця швидко знайшла спільну мову, обговорили умови: за кожну відправлену рабиню було обіцяно дві тисячі доларів. Галині відводилася роль перекладача.

Інформація про злочинну діяльність групи надійшла до карного розшуку півтора місяця тому. Оперативники розробили і професіонально провели затримання. Мамед попався «на гарячому» в аеропорту Севастополя, де він проводжав на літак чергову жертву. Дівчина благополучно повернулася додому. А за кілька годин з участю спецпідрозділу «Беркут» в одній із квартир у Севастополі було затримано й інших організаторів злочинного бізнесу. Тут також було вилучено альбоми з фотографіями потенційних повій, комп'ютерні матеріали та інші речові докази.

Незабаром — суд, який «оцінить» скоєне кожним за заслугами. А стаття 149 Кримінального кодексу України «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини» передбачає до 15 років позбавлення волі.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

СПОРТ

Золотий заспів

Біатлон. Чемпіонат Європи. Форні-Авольтрі (Італія). У першій же гонці збірна України виборола золоту медаль. Її володарем, перемігши у спринтерських перегонах на 10 кілометрів у чоловіків, став киянин Олексій Коробейников (26,06,6).

Успіх до українця прийшов завдяки влучним пострілам на вогневому рубежі. Він жодного разу не схибив і випередив білоруса Володимира Драчова, котрий відстав від нашого Олексія на 2,8 секунди. Ще один українець В'ячеслав Деркач фінішував сьомим.

Про легіонерів, телетрансляції тощо ...

Футбол. Під головуванням народного депутата України, президента ПФЛ Равіля Сафіулліна відбулося засідання ради ліги. Воно було дуже конструктивне. У підсумку ухвалено чимало цікавих і, сподіватимемося, корисних рішень. Члени ради одностайно зголосилися встановити обмеження на кількість легіонерів у першій лізі починаючи з нового сезону. Отже, на полі у складі однієї команди одночасно не зможуть перебувати більше п'яти іноземців. У другій лізі ще раніше заборонили грати громадянам інших держав. Однак внесено поправку до регламенту: якщо команда другого дивізіону є фарм-клубом колективу вищої або першої ліг, тоді з сезону 2003/2004 їй дозволено випускати на поле двох іноземців.

З нового сезону футболісти віком понад 23 роки, у котрих закінчилися контракти з клубами, відповідно до норм ФІФА мають право переходити до будь-якого зарубіжного колективу без компенсації. У національних змаганнях в Україні компенсації передбачено.

Затвердили також перелік матчів другого кола і розіграшу Кубка країни, які транслюватимуться на телебаченні: **5 березня**. «Дніпро» — «Шахтар». **9 березня.** «Дніпро» — «Динамо». **15 березня.** «Оболонь» — «Карпати». **23 березня**. «Металург» Д — «Волинь». **6 квітня**. «Динамо» — «Металург» Д. **12 квітня.** «Дніпро» — «Арсенал». От тільки з телеканалом ще не вирішили. Перший національний різко поміняв свої програми, і поява на ньому футболу дуже проблематична. А от «Новий канал» і СТБ показуватимуть домашні поєдинки відповідно «Шахтаря» і «Динамо».

Лише результати

Ліга чемпіонів. Другий груповий турнір. 4-й тур. **Група А. «Інтер» (Італія) — «Барселона» (Іспанія). 0:0.** Мілан. Стадіон «Джузеппе Меацца». 71 740 глядачів.

«Ньюкасл» (Англія) — «Байєр» (Німеччина). 3:1. Ньюкасл. «Сент-Джеймс Парк». 48 000. Ширер, 5, 11, 36 — Бабич, 73.

«Барселона» — 10 очок, «Інтер» — 7, «Ньюкасл» — 6, «Байєр» — 0.

Група В. «Аякс» (Нідерланди) — «Арсенал» (Англія). 0:0. Амстердам. «Арена». 51 500 глядачів.

«Валенсія» (Іспанія) — «Рома» (Італія). 0:3. Валенсія. «Месталья». 50 000. Тотті, 23, 30, Емерсон, 36.

«Арсенал», «Аякс» — по 6, «Валенсія» — 5, «Рома» —3.

Ващукові місця не знайшлося

Московський «Спартак» за 18 днів до початку чемпіонату Росії подав офіційну заявку до РПФЛ. Серед дев'ятнадцяти гравців, на яких розраховує Олег Романцев у першому колі, з незрозумілих поки що причин відсутній новачок команди, екс-динамівець Києва Владислав Ващук, за якого червоно-білі довгенько воювали з київським «Динамо».

Історія з Ващуком, який уже тривалий час відновлюється після травми, викликає неабиякий подив, бо до офіційної заявки клубу включено травмованих кандидата до збірної України Дмитра Парфьонова та капітана «Спартака» Єгора Титова. Вони разом із Ващуком працюють за індивідуальною тренувальною програмою.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: чемпіон Європи з біатлону-2003 українець Олексій Коробейников (**у центрі**), володар срібної медалі білорус Володимир Драчов (**ліворуч**) і бронзовий призер німець Карстен Пумп.

Річна фінансова звітність АБ "Кліринговий Дім" за 2002 рік

Баланс
за станом на 31 грудня 2002 року

Ря-док	Найменування статті	2002 рік	2001рік
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	4 687	1 644
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані НБУ		
3	Кошти в інших банках	30 346	36 205
4	Цінні папери на продаж		7 499
5	Кредити та заборгованість клієнтів	88 487	30 715
6	Інвестиційні цінні папери	10 350	105
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ		
8	Основні засоби та нематеріальні активи	2 040	1 717
9	Нараховані доходи до отримання	250	171
10	Інші активи	5 747	1 105
11	**Усього активів**	**141 907**	**79 161**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	59 268	36 096
13	Кошти клієнтів	50 730	12 520
14	Інші депозити		
15	Боргові цінні папери, емітовані банком		
16	Нараховані витрати до сплати	616	323
17	Інші зобов'язання	596	675
18	**Усього зобов`язань**	**111 210**	**49 614**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	29 680	29 680
20	Капіталізовані дивіденди		
21	Акції, викуплені в акціонерів		(290)
22	Емісійні різниці		
23	Резерви	157	3
24	Результати переоцінки		
25	Нерозподілений прибуток	860	154
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів		
27	**Усього власного капіталу**	**30 697**	**29 547**
28	**Усього пасивів**	**141 907**	**79 161**

Звіт про фінансові результати
за станом на 31 грудня 2002року

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	2002 рік	2001 рік
1.1	Процентний дохід	16 909	9 761
1.2	Процентні витрати	(7 294)	(4 996)
1	**Чистий процентний дохід**	**9 615**	**4 765**
2.1	Комісійний дохід	848	770
2.2	Комісійні витрати	(263)	(84)
2	**Чистий комісійний дохід**	**585**	**686**
3	Дивідендний дохід	960	
4	Чистий торговельний дохід	448	(325)
5	Прибуток/збиток від інвести-ційних цінних паперів	(241)	954
6	Прибуток від довгостроко-вих інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та ін. інвестицій		
7	Інший операційний дохід	99	44
8	**Операційний дохід**	11 466	6 124
9	Загальноадміністративні витрати	(5 583)	(4 169)
10	Витрати на персонал	(2 132)	(1 804)
11	Прибуток від операцій	3 751	151
12	Витрати на безнадійні борги	(2 489)	338
13	**Прибуток до оподаткування**	**1 262**	**489**
14	Податок на прибуток	(402)	(335)
15	**Прибуток після оподаткування**	**860**	**154**
16	Непередбачені доходи/витрати		
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**860**	**154**
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	297	55
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	297	55

Звіт про рух грошових коштів (непрямий метод)
на 31 грудня 2002 року

Ря-док	Найменування статті	2002 рік	2001 рік
	I. Операційна діяльність		
1	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду	860	154
	Поправки чистого прибутку		
2	Нараховані витрати	293	170
3	Нараховані доходи	(79)	61
4	Амортизація основних засобів	553	552
5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	2 489	(338)
6	Торговельний результат		217
7	Нарахований та відстрочений податок	372	41
8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	242	(859)
9	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії		
10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	(121)	37
11	Інший рух коштів, які не є грошовими	199	241
12	**Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку**	**4 808**	**276**
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	(3 247)	(3 598)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	(58 941)	(12 093)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	(5 692)	8 548
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від НБУ		0
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	23 173	32 295
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	38 209	(6 893)
19	Збільшення (зменшення) інших зобов`язань	(378)	296
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	7 499	(6 437)
21	**Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності**	**623**	**12 118**
22	**Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності**	**5 431**	**12 394**
	II. Інвестиційна діяльність		
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	(11 715)	9 849
24	Зменшення (збільшення) інвестицій в асоційовані компанії		105
25	Зменшення (збільшення) інвестицій у дочірні установи		
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(856)	(36)
27	**Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності**	**(12 571)**	**9 918**
	III. Фінансова діяльність		
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу		(6 687)
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань		
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	1 339	4 211
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду		
32	**Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності**	**1 339**	**(2 476)**
33	**Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів**	**(5 801)**	**19 836**
34	**Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року**	**27 901**	**8 065**
35	**Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року**	**22 100**	**27 901**

Звіт про власний капітал
за станом на 31 грудня 2002 року

Ря-док	Найменування статті	Статутний капітал зареєстро-ваний, сплачений	Викуплені власні акції	Резерви	Нерозподі-лений прибуток	Капітал та резервні фонди, усього	Попе-редній рік
	1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок на1 січня звітного року	29 680	(290)	3	154	29 547	25 183
2	Скоригований залишок на початок року	29 680	(290)	3	154	29 547	25 183
8	Чистий прибуток				860	860	154
10	Розподіл у резервні фонди			154	(154)		
11	Сплата у раніше зареєстрований статутний капітал						5550
13	Купівля власних акцій						(1630)
14	Продаж раніше викуплених власних акцій		290			290	290
16	Залишок за станом на кінець дня 31 грудня	29680		157	860	30 697	29 547

Сальдо нарахованих доходів (витрат) та неотриманих (сплачених), яке є складовою частиною залишку балансового рахунку 5040 за станом на 31 грудня 2002 року, складає (612) тис. грн. (тобто нарахованих, але не сплачених витрат більше на 612 тис. грн.)

Аудиторський висновок незалежної аудиторської фірми "Украудит-XII"

Аудиторською фірмою перевірено прикладений баланс станом на 31 грудня 2003 року і відповідний звіт про фінансові результати, а також звіти про рух грошових коштів та про власний капітал, за рік, який закінчився 31 грудня 2002 року.

Перевірка проведена у відповідності з вимогами українських нормативів аудиту, якими вимагається, щоб ми планували та проводили аудиторську перевірку з метою збору достатньої інформації про те, що звіти не містять в собі суттєвих помилок. Ми перевірили шляхом тестування інформацію, яка підтверджує цифровий матеріал, покладений в основу звітності.

Під час аудиторської перевірки були проаналізовані бухгалтерські принципи, які використовувались банком, розглянуті принципи оцінки статей балансу і звітність в цілому.

Аудиторська перевірка здійснювалась вибірково за різні періоди діяльності замовника у 2002 році із забезпеченням репрезентативності результатів перевірки для всього періоду перевірки по таких основних напрямках:

- додержання вимог законів України, указів Президента України, нормативно-правових актів Національного банку України та державних органів управління, у тому числі тих, у яких до фінансових установ - порушників передбачене застосування фінансових та інших санкцій, а також наявність Ліцензії та письмового дозволу Національного банку України по здійснених банком операціях;
- формування капіталу банку;
- аналіз правильності формування доходів і витрат АБ "Кліринговий Дім" та формування його прибутку, перевірка повноти нарахування та сплати сум податків та відрахувань у державні бюджетні та позабюджетні фонди;
- додержання правил бухгалтерського обліку запасів, основних засобів та інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів;
- перевірка виникнення та погашення дебіторської заборгованості та зобов'язань, реальність залишків на відповідних рахунках на кінець року;
- стан бухгалтерського обліку та його відповідність вимогам НБУ;
- правильність здійснення операцій з валютними цінностями, фінансовими інвестиціями, в тому числі цінними паперами;
- правильність здійснення розрахунків з підзвітними особами;
- стан організації роботи внутрішнього аудиту та внутрішнього контролю;
- дотримання порядку створення та формування резервів відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України;
- якість кредитного портфеля.

Під час аудиторської перевірки по зазначених вище напрямках встановлено, що окремі операції, про що повідомлено Замовника, мають невідповідності зі встановленим порядком, проте названі моменти мають обмежений вплив на стан справ у цілому, і не перекручують дійсної загальної картини фінансового стану. Розмір резервів та капіталу АБ "Кліринговий Дім" відповідає вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Національного банку України. Прийнята система бухгалтерського обліку задовольняє законодавчим та нормативним вимогам. Процедури внутрішнього аудиту та заходи контролю банку забезпечують адекватність відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності результатів здійснених банком операцій.

Тому аудитори вважають за можливість підтвердити, що, за винятком згаданих обмежень, надана інформація у всіх суттєвих аспектах свідчить про відповідність здійснюваної фінансово-господарської діяльності діючому законодавству. Фінансова звітність складена на основі дійсних облікових даних і в цілому достовірно відображає фактичний фінансовий стан АБ "Кліринговий Дім" на 31 грудня 2002 року по результатах операцій за період з 1 січня 2002 року по 31 грудня 2002 року.

Заступник генерального директора **С.І. Андріїшен**
(аудитор України, сертифікат серії Б №000126).

Баланс
За станом на 1 січня 2003 року 156 АБ «Аллонж» Київ

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Примітки	01.01.03	01.01.02
	АКТИВИ			
1	Кошти та залишки в НБУ		1317	2626
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України		0	0
3	Кошти в інших банках	12	15583	16734
4	Цінні папери на продаж	13	449	11275
5	Кредити та заборгованість клієнтів	14.1	119727	57548
6	Інвестиційні цінні папери	15	6097	12376
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	16.1	3	3
8	Основні засоби та нематеріальні активи	17	945	740
9	Нараховані доходи до отримання	18	15983	14287
10	Інші активи	19	5881	13401
11	**Усього активів**		**165985**	**128990**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
12	Кошти банків		68674	44915
13	Кошти клієнтів	20	45470	18396
14	Інші депозити		0	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком		0	0
16	Нараховані витрати до сплати	23	572	674
17	Інші зобов'язання	24	144	14149
18	**Усього зобов'язань**		**114860**	**78134**
	Власний капітал			
19	Статутний капітал	25	50000	50000
20	Капіталізовані дивіденди		0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів		0	0
22	Емісійні різниці		0	0
23	Резерви		379	362
24	Результати переоцінки		0	0
25	Нерозподілений прибуток		746	494
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів			
27	**Усього власного капіталу**		**51125**	**50856**
28	**Усього пасивів**		**165985**	**128990**

Голова Правління **Тимченко В. І.**
Головний бухгалтер **Савчук О. В.**

Звіт про фінансові результати
За станом на 1 січня 2003 року 156 АБ «Аллонж» Київ

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Примітки	01.01.03 р.	01.01.02 р.
1.1	Процентний дохід	2.1	20232	17807
1.2	Процентні витрати	2.2	-12560	-7087
1	Чистий процентний дохід		7672	10720
2.1	Комісійний дохід		422	539
2.2	Комісійні витрати		-166	-184
2	Чистий комісійний дохід		256	355
3	Дивідендний дохід	3	0	0
4	Чистий торговельний дохід	4	-7	-315
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		0	0
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій		0	0
7	Інший операційний дохід		2	178
8	Операційний дохід		7923	10938
9	Загально адміністративні витрати	5	-2166	-1568
10	Витрати на персонал	6	-2562	-2244
11	Прибуток від операцій		3195	7126
12	Витрати на безнадійні борги	7	-2684	-6663
13	Прибуток до оподаткування		510	463
14	Податок на прибуток	8	-241	-127
15	Прибуток після оподаткування		269	336
16	Непередбачені доходи/витрати	9	0	0
17	Чистий прибуток/збиток банку		269	336
18	Чистий прибуток на одну просту акцію	10	0.005	0.007
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	10		

Голова Правління **Тимченко В. І.**
Головний бухгалтер **Савчук О. В.**

До уваги акціонерів ЗАТ «Страхова компанія «Укрнафтатранс»

Правління ЗАТ «Страхова компанія «Укрнафтатранс» (далі — Товариство) ***повідомляє*** **про наступні зміни в об'яві, що була опублікована в газеті «Голос України» № 24 від 07 лютого 2003 р.:**

28 березня 2003 р. о 14 год. 30 хв. за адресою: м. Київ, вул. Кудрявський узвіз, 5-б, к. 501-3 (у приміщенні ВАТ «Укрнафтохімпроект» зал засідань на 5 (п'ятому поверсі) відбудуться Загальні збори Акціонерів Товариства.

Викласти пункти 11 та 12 Порядку денного в такій редакції:

11. Про розподіл прибутку Товариства та виплату диідендів за підсумками 2002 року. Визначення порядку виплати дивідендів за 2002 рік.

12. Визначення стратегії розвитку та основних напрямків діяльності Товариства на 2003 рік, затвердження цих планів.

Все інше залишити без змін.

Контактні телефони: (044) 212-24-30; 417-35-44; 531-90-08.

Правління.

ВАТ «ПОЛТАВАРИБГОСП»

Повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться «19» квітня 2003 року об 11.00 годині за адресою: вул. 40-років Перемоги, 2А, с. Бугаївка, Глобинський район, Полтавської області.

Початок реєстрації учасників зборів акціонерів провадитиметься «19» квітня 2003 року о 9.00 годині. При собі мати документ, що посвідчує особу, для довірених осіб — доручення на право участі і голосування.

Порядок денний

1. Звіт Голови правління про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Полтаварибгосп» за 2002 рік та затвердження звіту.
2. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.
3. Затвердження виробничої програми ВАТ «ПОЛТАВАРИБГОСП» на 2003 рік.

18.04.2003 р. о 9.00 годині відбудуться Загальні збори акціонерів ЗАТ «Надєжда» за адресою: м. Кривий Ріг, вул. 27 партз'їзду, 10, зал засідань.

Порядок денний:

1. Про результати господарської діяльності Товариства в 2002 році
   а) звіт Правління
   б) звіт та висновки ревізійної комісії
   в) затвердження річного звіту та балансу Товариства.
2. Про розподіл прибутку Товариства за 2002 рік.
3. Плани Товариства на 2003 рік.
4. Обрання Правління Товариства.
5. Обрання Ревізійної комісії.
6. Обрання Ради товариства (спостережної ради).
7. Про вихід Товариства із концерна.

Реєстрація учасників — 18.04.2003 р. з 8.00 годин.

ТОВ «Світ вікон і дверей», код 31244874, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення. Т./ф. 517-44-16.

Загублене свідоцтво про державну реєстрацію та свідоцтво платника податку на додану вартість № 50475833 на ім'я Жмудиковой Людмили Михайлівни вважати не дійсним.

Ліквідатор ВАТ «Шалигінський цукровий завод»

реалізує на відкритих торгах групу відокремлених інвентарних об'єктів підприємства-банкрута ВАТ «Шалигінський цукровий завод».

Об'єкти нерухомості складаються з адміністративних приміщень, споруд виробничого призначення, складських приміщень, гаражів.

Транспортні засоби складаються з легкового та вантажного автотранспорту, тракторів, причепів та напівпричепів, спеціального транспорту. Роки випуску — 1986—1995 р.

Технічний стан задовільний.

Дифузія А 2 ПФ 2 — Ф 20.

Турбогенератор — П-1,5/21/5 (виробник — ВАТ «Калузький турбінний завод») у використанні не був.

У разі надходження однієї заявки на придбання майнового об'єкту, його продаж здійснюється за експертною оцінкою.

Із запропонованим до продажу майном можна ознайомитися за адресою: Сумська область, Глухівський район, с. Шалигіне.

Заявки направляти на адресу: м. Київ, вул. Кловський узвіз, 9/2, офіс 70, тел. 261-04-65, факс — 290-50-96. Ліквідатор Лінкевич О. М.

ЗАТ КБ "Донкредитінвест"

Кредити, депозити, розрахунково-касове обслуговування та інші банківські послуги : Ліцензія НБУ № 155 від 13.12.2001р. та Дозвіл №155-2 від 06.12.2002р.
Адреса: 83048, м.Донецьк, пр.Тітова, 8б, тел. (062)332-24-55.

Звіт про фінансові результати ЗАТ КБ "Донкредитінвест" за 4 квартал 2002 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	01.01.2002р.
1.1	Процентний дохід	9218	10175
1.2	Процентні витрати	(724)	(307)
1	**Чистий процентний дохід**	**8494**	**9868**
2.1	Комісійний дохід	29741	19099
2.2	Комісійні витрати	(1922)	(2466)
2	**Чистий комісійний дохід**	**27819**	**16633**
3	Дивідендний дохід		
4	Чистий торговельний дохід	100	(609)
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій		
7	Інший операційний дохід	25	8
8	**Операційний дохід**	**36438**	**25900**
9	Загальноадміністративні витрати	(25096)	(13284)
10	Витрати на персонал	(845)	(589)
11	**Прибуток від операцій**	**10497**	**12027**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(4872)	(7432)
13	**Прибуток до оподаткування**	**5625**	**4595**
14	Податок на прибуток	(2167)	(1543)
15	**Прибуток після оподаткування**	**3458**	**3052**
16	Непередбачені доходи/витрати		
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**3458**	**3052**

Балансовий звіт ЗАТ КБ "Донкредитінвест" станом на 01 січня 2003 року

Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	01.01.2002р.
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	44136	14351
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ		
3	Кошти в інших банках	55627	37400
4	Цінні папери на продаж		
5	Кредити та заборгованість клієнтів	39130	51790
6	Інвестиційні цінні папери		
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ		
8	Основні засоби та нематеріальні активи	26137	21174
9	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів		
10	Нараховані доходи до отримання	96	417
11	Інші активи	1303	6277
12	**Усього активів**	**166429**	**131409**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
13	Кошти банків	9000	11000
14	Кошти клієнтів	9611	5802
15	Інші депозити	44952	15183
16	Боргові цінні папери, емітовані банком		
17	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів		
18	Нараховані витрати до сплати	1	117
19	Інші зобов'язання	538	324
20	**Усього зобов`язань**	**64101**	**32426**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
21	Статутний капітал	84364	82084
22	Капіталізовані дивіденди		
23	Акції, що викуплені в акціонерів	(258)	(145)
24	Емісійні різниці		
25	Резерви	1370	598
26	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів	13394	13394
27	Нерозподілений прибуток	3458	3052
28	**Усього власного капіталу**	**102328**	**98983**
29	**Усього пасивів**	**166429**	**131409**

Голова Правління — **В.І.Славінський**
В.о. головного бухгалтера — **Н.К.Шламенок**

Закрите акціонерне товариство «Холдингова компанія «Бліц–Інформ»

(ідентифікаційний код 20050164), що знаходиться за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 25.

Повідомляє, що загальні збори акціонерів ЗАТ «Холдингова компанія «Бліц-Інформ» відбудуться 15 квітня 2003 року в 11-00 годин за адресою: м. Київ, вул. Кіото, 25.

Порядок денний:

1. Про внесення та затвердження змін та доповнень в Установчий договір та Статут ЗАТ «Холдингова компанія «Бліц-Інформ»

Повідомляємо

що Акціонерний комерційний банк «Західбудгазбанк» перейменовано на **Відкрите акціонерне товариство Акціонерний комерційний банк «Західбудгазбанк».**

Господарський суд Вінницької області від 4.02.03 р. порушив справу № 10/55-03 про банкрутство та відкрито ліквідаційну процедуру відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Урожай» (23430, Вінницька область, Муровано-Куриловецький район с. Курашівці, код ЄДРПОУ 03730727, р/р 260034654 в Муровано-Куриловецькому АППБ «АВАЛЬ» МФО 302247, Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Болховітін Віталій Михайлович (ліцензія АА 249800 від 15.10.01 р. адреса для листування 21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 2-а, к.602.

«До уваги акціонерів ВАТ «Прогрес+»

21 квітня 2003 року в 11.00 за адресою: Україна, м. Київ, вул. Кутузова, буд.8, 3-й поверх, актовий зал Інституту політичних і етно-національних досліджень НАН України, відбудуться позачергові загальні збори акціонерів ВАТ «Прогрес+». Початок реєстрації акціонерів о 9.00.

Порядок денний Зборів:

1. Обрання голови та секретаря Зборів.
2. Затвердження порядку денного Зборів.
3. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2001-2002 роки.
4. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства за 2001-2002 роки.
5. Затвердження річного звіту та балансу за 2002 р.
6. Затвердження угод (договорів, контрактів), розпоряджень та наказів, укладених (виданих) Товариством в термін з 01.01.2001 р. по дату проведення Зборів.
7. Перегляд персонального складу органів управління Товариства.

Загальні збори скликаються за ініціативою акціонера, який володіє більш як 10 відсотками голосів ВАТ «Прогрес+».

Закрите акціонерне товариство «Селянський торгівельний дім» «АгроМиронівка» (ідентифікаційний код 23238342, зареєстроване Миронівською районною Радою народних депутатів Київської області 29 лютого 1996 р.) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 08800 м. Миронівка, Київської обл. вул. Леніна, 58.

Постановлением хозяйственного суда Донецкой области по делу № 32/155б от 27.01.2003 г. признано банкротом ОАО «Октябрьское автотранспортное предприятие № 11466». (86700, г. Харцызск, ул. Франко,1). Назначен ликвидатор Кондратьева М. В. (лицензия № 249779).

Претензии принимаются в течение 30 дней с момента публикации объявления.

В связи с изменениями в законодательстве **АКБ "Правэкс-Банк"** сообщает об отмене следующих доверенностей:

Ф.И.О.	№ доверенности	Дата выдачи доверенности	Срок окончания действия доверенности
Гордиенко А.А.	226	23.04.02	23.04.03
Войцеховский А.В.	322	26.12.02	31.12.03
Борцовой С.И.	327	26.07.02	31.12.03
Варенцова Л.В.	374	01.08.02	01.08.03
Шаверина О.В.	393	01.08.02	01.08.03
Бокоч Т.Ю.	394	01.08.02	01.08.03
Кривец В.А.	398	01.08.02	01.08.03
Щербина А.Б.	406	12.08.02	12.08.03
Святенко-Богдан А.Е.	410	01.08.02	01.08.03
Кисляков А.В.	417	01.08.02	01.08.03
Мироненко Ю.Н.	424	01.08.02	01.08.03
Рудницкий А.В.	453	01.08.02	01.08.03
Шухман В.Д.	475	01.08.02	17.07.04
Цанька В.П.	538	15.10.02	31.12.03
Прокипец И.А.	546	08.10.02	31.12.03
Мушка Р.Ю.	572	18.11.02	18.11.03
Лупашко Г.П.	577	01.11.02	31.12.03
Романенко В.В.	585	20.11.02	20.11.03
Журавлёв А.С.	608	13.12.02	13.12.03
Радзивилов А.С.	611	10.12.02	10.12.03

Данные доверенности считать недействительными с 01.03.2003 г. В случае подтверждения перечисленными доверенностями полномочий третьих лиц о праве действовать от имени АКБ "Правэкс-Банк" просьба обратиться по телефону 8-800-500-4-500.

Постановою від 6.07.99 р. по справі № 2/278 Господарський суд Львівської області (79010 м. Львів, вул. Личаківська, 81) визнав банкрутом ТзОВ «Будівельник» (81400 Львівська область, м. Самбір вул. Енергетична, 153, ЗКПО 03585159) та відкрив ліквідаційну процедуру. Той же суд своєю Ухвалою від 14.01.03 р. застосував до зазначеної справи положення Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.» Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Романчука Сергія Юрійовича, ліцензія № АА 047773, поштова адреса: 79040, м. Львів вул. Журавлина, 9, кв. 1.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-А, Будинок Рад) постановою від 11.02.03 р. (справа № 5/14) визнав банкрутом СТ ТОВ «Добра Криниця» (56172, с. Добра Криниця, Баштанського району, Миколаївської області, код. 00854742) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Тимофєєву Тетяну Петрівну (ліцензія АА № 315474 від 03.09.02 р. Адреса: 54009, м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 89.) тел.(0512-50-00-76).

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) від 02.01.2003 р. по справі Б 24/78/02 АТ «Комекс» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру (50048, м. Кривий Ріг, вул. Дніпропетроське шосе, 30, п/р № 2600810119001 в КФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305619, ЄДРПОУ 03845927). Ліквідатором призначено Гордієнко Андрія Івановича, ліцензія № 539.

Господарським судом Запорізької області (вул. Тюленіна, 21, м. Запоріжжя 69001) порушено справу № 20/18/03 про банкрутство ДП «Енергоатомконтрольсервіс» ВАТ «Енергоатом» 71500 м. Енергодар Запорізької області, а/с 74 код за ЄДРПОУ 22157908 р/р № 2600300117, МФО 313764 ЕФ ВАТ Банк «Біг-Енергія» т/ф (06139) 3-27-96 та введено процедуру розпорядження майном боржника.

Розпорядником майна боржника призначений Слотін Едуард Валентинович ліцензія АА № 250360, 71500 м. Енергодар Запорізької області вул. Радянська, 19, кв.41, мобільний т/ф 8050 663-98-99.

Притензії кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушено справу № 23/111-Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Сіріус +» (03150, м. Київ, вул. В. Васильківська, 71-Б, код ЄДРПОУ 21697790, п/р № 260003001187 в Першій Київській філії «ВАБАНК», МФО 320360). Розпорядником майна призначено Ліфар Володимира Олександровича (м. Київ, вул. Л. Гавро, буд. 11-Д, кв. 177, ліцензія АА 047565 від 20.06.01 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Харківської області, 61000 м. Харків, Держпром, 8 під'їзд 16.01.03 р. порушив справу № Б-19/24-03 про визнання банкрутом приватне-орендне сільськогосподарське підприємство «Золотий колос» 64000, Харківська область, Лозівський р-н, с. Садове, код ЄДРПОУ 30758356. р/р 26002136 в Лозівській філії АППБ «Аваль», МФО 350396.

Розпорядником майна призначено Семененко Євгена Юрійовича, ліцензія № 047763 від 16.10.01 р.

ТОВ «Буковина»

(код ЄДРПОУ 30408006, юридична адреса: м. Київ, вул. Полупанова, 21) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються.

Общество с ограниченной ответственностью фирма «Лагуна»,

идентификационный код — 31636106, сообщает о своей ликвидации. Все претензии принимаются в течение 2-х месяцев по адресу: 61023, г. Харьков, ул. Олеся Гончара, 2.

Дорожній центр науково-технічної інформації Південно-Західної залізниці (ЄДРПОУ 01069494) оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дати публікації оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) порушено справу № 20/21/03 про банкрутство ВАТ «Першотравневий завод сільськогосподарських машин» (71118, м. Бердянськ, вул. Волі, 117/3, ЄДРПОУ 00235832, р/р 2600820849700 в БВ ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399).

Розпорядником майна призначено Плахотника Олександра Олеговича (ліцензія АА № 047952, м. Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл., пр. Леніна, 56, кв. 22).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Київської області №48/11Б-2001 у справі про банкрутство ЗАТ «Десна» (07443 с. Калинівка Броварського району, Київської обл. вул. Ігорева, 8 код ЗКПО 13723510 р/р 26004301340257 в відділенні АКБ «Промінвестбанк» м. Бровари МФО 321433). Визнати ЗАТ «Десна» с. Калинівка Броварського району, Київської обл. — банкрутом. Відкрити ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Жильцова Віктора Павловича (ліцензія, № 000119 від 17.01.01 р. видана Міністерством економіки України).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидаторы ЗАО «Эллада» и ОАО «Шахтостроймонтажное управление № 6» ,

сообщают о проведении конкурса по продаже активов. На конкурс выставляются активы ЗАО «Эллада»: 1. Встроенное нежилое помещение, расположенное по адресу: г. Макеевка, ул. Славянська 33/4, 1948 г., площадь — 307.8 кв. м., начальная цена продажи — 3559,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 177, 95 грн. 2. Встроенное нежилое помещение, расположенное по адресу: г. Макеевка, ул. Межквартальная, 5/29, 1948 г., площадь — 212,0 кв. м., начальная цена продажи —2452,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 122, 60 грн. На конкурс выставляются активы ОАО «ШСМУ № 6» — группа инвентарных объектов и товарно-материальных ценностей, расположенных по адресу: г. Донецк, ул. Молодых Шахтеров, 86 А, начальная цена продажи — 44177,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 2208,85 грн. Гарантийный взнос в размере 5 % от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 26001150345 4 в ДОФ АКБ Укрсоцбанка, г. Донецка, МФО 334011, ОКПО 31137268, Регионального Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области. Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку и конкурсное предложение организатору конкурса Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20. Срок подачи заявок 25 календарных дней со дня публикации в газете по 24 марта 2003 г., включительно. Заседания конкурсных комиссий состоятся после 30 календарных дней со дня публикации информации 31 марта 2003 г., в Региональном Агентстве по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20 в 10.00 ч. и 11.00 ч. Справки по телефонам: 381-76-17/14.

Региональное Агентство по вопросам банкротства сообщает, что в информации опубликованной в газете «Голос Украины» от 14.02.03 г., № 29 следует читать: «г. Марьинка, ул. Садовая, 65».

Останнє кохання Айболитя

ЗАМІСТЬ РЕЦЕНЗІЇ

Те, як фільм «Фріда» (режисер Джулі Теймур) мусовано захвалили, викликає підозри. Одна з них підтверджується: ця стрічка — справді спроба розпалити інтерес до Сальми Хаєк, глядацька цікавість до якої останнім часом розвіялася. А історія життя епатажної Фріди Калло — випадок «саме той».

Одразу заспокоїмо тих, хто вже начитався розгромної критики: фільм варто подивитися, кінозал покидаєш навіть з деяким позитивним зарядом. Звісно, перегляду передуватиме острах бути ошуканим: мовляв, американці знову тягнуться до того, що їм, з їхнім ментальним нонконформізмом, з їхнім гіпертрофованим святенництвом недоступне. Прийняти те, що національна героїня, самобутня художниця тотожна пороковї, може скорше латиноамериканська та європейська традиція. Для Голлівуду істотніше те, що героїня — жертва і мучениця. А всі ці богемні руйнування суспільних стереотипів для дядечка Сема — одне вічне довжелезне питання.

Хоч як це дивно, але саме Сальма Хаєк усе врівноважує. Для неї таке питання, виявляється, — не питання. Чому, спитаєте, дивно? Бо її психотип субтильної, «правильної» Дюймовочки постійно повертає Сальму до стартових в її кар'єрі мексиканських серіалів. А демонічність, сексапільність актриси швидше надумана критиками, які скучили за свіжими жіночими типажами на екрані.

Те, що Хаєк — один із продюсерів картини, певне, дало їй можливість вплинути на естетику стрічки. І побаченому віриш, адже Сальма знає, як це там у них в Мексиці буває. Екстер'єри, інтер'єри, костюми та всі інші складники побутової культури — аж ніяк не лубок. Є хіба що одне казкове перебільшення: мексиканці на екрані поглинають текілу конячими дозами і після цього мають сили танцювати, малювати, кохатися і товкти одне одному пики.

Треба віддати належне сценарно-постановницькій групі: вони майже не грішать проти історичної правди (чого можна було б боятись), а просто намагаються не знімати того, чого не знають. А ось з чим заокеанський кінематограф завжди мав проблеми, так це з зображенням вихідців із СРСР. Росіяни, як завжди, оперетковї. Герой-коханець Лев Троцький у фільмі млявий, розпливчастий і схожий на лікаря Айболитя.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Репродукція з афіші.

АНОНС

Квітневі веселощі на тиждень

Навесні в Одесі веселитиметься і сміятиметься ювілейна, 30-та «Гуморина». До Дня сміху місто чекає понад 600 тисяч гостей із 18 країн світу, серед них — «хрещених батьків», які 30 років тому дали «Гуморині» путівку в життя.

На початку квітня на Дерибасівській відбудеться традиційний карнавал гумору, а в одеському цирку — гала-концерт. А взагалі святкування триватиме цілий тиждень.

ЧАС НОТ

Учить бачити музику

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

Ігор Коза — композитор-початківець, хоча з кожним роком більшає в нього титулів та нагород. Найповажнішою перемогою Ігор вважає звання дипломанта, а потім лауреата фестивалю сучасного українського романсу «Осіннє рандеву», організатором якого є народний артист України Мар'ян Гаденко. Тепер, якщо «рандеву» відбудеться і цьогорічної осені, Ігор відкриватиме його разом із «зірками». Така умова фестивалю.

Він навчає музики слабозорих дітей. А вдома працює над власними творами.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

На знімку: Ігор Коза і його домашня студія.

«Греммі» роздали

У Нью-Йорку пройшла 45-та церемонія нагородження музичною премією «Греммі». Найкращим альбомом 2002 року названо лонг-плей «Come away with me» 23-річної джазової співачки Нори Джонс. Її визнано найкращою виконавицею у стилі поп і найкращою молодою виконавицею.

Під час попереднього вручення нагород три Gremmy отримав Брюс Спрингстін: найкращий рок-виконавець, найкращий рок-альбом і найкраща рок-пісня. Чотири Gremmy отримало жіноче кантрі-тріо Dixie Chicks, зокрема приз за найкращий альбом у стилі кантрі «Home». По дві нагороди Gremmy в репера Емінема, групи Coldplay (найкраща рок-група і найкращий альбом у стилі альтернативної музики) і співачки Індаї Ері (найкращий альбом у стилі ритм-н-блюз).

Їм спокій лише сниться

ТЕАТР

Своє 75-річчя відзначив у суботу Донецький академічний музично-драматичний театр імені Артема. Славу театрального міста шахтарська столиця здобула лише три чверті століття тому. Перша акторська трупа народжена в Харкові, тодішній столиці України. Ядром стали актори театру «Березіль». У 1933 році колектив прибув на Донбас, де на той час не було жодного професіонального стаціонарного українського театру.

Купити квиток на окремі вистави Донецької драми неймовірно важко. Заповненість глядацької зали тут — чи не найвища серед нестоличних культурних закладів. Приємно, що думки і глядачів, і критиків збігаються. Наприклад, вистава «За двома зайцями» в 1998 році отримала гран-прі фестивалю «Таврійські ігри», а «Ревізор» — диплом всеукраїнського фестивалю «До нас їде ''Ревізоре''». Не кажучи про численні нагороди регіональних фестивалів «Театральний Донбас» та «Золотий ключик».

Торік театр отримав звання академічного — артемівці стали першим колективом за роки незалежної України, кому присвоєно цей високий статус. І ось нове досягнення. Як повідомив міністр культури Юрій Богуцький під час приїзду до Донецька, вистава «Енеїда» театру імені Артема стала лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка 2003 року. Постановка за мотивами поеми Івана Котляревського — наймасштабніша і найдорожча в репертуарі і має всі шанси стати своєрідною візитівкою колективу, який ось уже кілька років поспіль свідомо прищеплює глядачеві смак до драматургії українською мовою.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Реальний сюр

Відвідувачі виставки робіт Сальвадора Далі в одній із лондонських галерей стали свідками незвичайного видовища — скульптури іспанського митця заливали потоки води зі стелі, повідомляє АР.

За словами відвідувачів, вони були впевнені, що в галереї відбувається мистецька акція у стилі усявленого сюрреаліста. Однак вода зі стелі ринула після того, як під час ремонту, що відбувався поверхом вище, робітники пошкодили систему пожежогасіння, котра почала гасити неіснуюче полум'я.

Після такого душу реставрації потребують лише дві бронзові скульптури і кілька літографій. Їх реанімація коштуватиме кілька тисяч фунтів стерлінгів.

Кішка виринула з «Океану Ельзи»

Новий кліп на пісню «Кішка» з'явився у гурту «Океан Ельзи». Своїм народженням цей відеоряд зобов'язаний режисерові Віктору Придувалову. Зйомки відбувалися у селі Чабани, що на Київщині.

«Я більше не хочу грати в реальність, я хочу грати з реальністю», — заявив кліпмейкер. І попросив музикантів грати самих себе. Уявити, ніби це концерт на замовлення, навколи сидять «та-точка» з гаманцями. Публіка непідйомна, неемоційна. Музиканти працюють відсторонено, але на приспіві починають відриватися. Тут емоції перемикає, і тепер вони справжні.

Лідер групи Святослав Вакарчук повідав про свої відчуття від зйомок: "Поки ми не зайшли до ангару, ми нічого не знали, і в цьому була головна інтрига. Байдуже, чи є у кліпі сюжет, головне — сильні емоції, драйв». Соліст зізнався, що зйомки кліпу в нього асоціюються з жахливим холодом, і він щасливий, що все позаду.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311039. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos